

ΑΘΗΝΑΙΟΝ.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Ἐκδιδόμενον δις τοῦ μηνός.

Μετὰ εἰκόνων

ΥΠΟ Π. ΜΑΤΑΡΑΓΚΑ.

ΠΕΡΙ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΑΡΧΑΙΟΙΣ.

(Ὅρα φύλλον Α' καὶ Β'.)

Ἐκτός τῶν εἰκόνων τούτων ἐθεωροῦντο προσέτι ὡς ἔργα τοῦ Ἀπελλοῦ εἰκόν τινος Ἀντιγόνου τοῦ Βασιλέως, ὃν ἐζωγράφησε κατάγραφα (de profil) ὡς ὄντα μονόπλευρον, ὁ Νεοπτόλεμος μαχόμενος κατὰ τῶν Περσῶν ἐπιπρος, ὁ Ἀρχέλαος μετὰ τῆς θυγατρὸς καὶ συζύγου του, ὁ Ἡρακλῆς ἐκ τῶν ὀπισθεν ὀρώμενος, καὶ ἐστραμμένην ἔχων τὴν κεφαλὴν, καὶ τοῦ ὀπίθου τὸ πρόσωπον, καὶ τοι μὴ ἀπρητισμένον ἦτον οὕτως ἐκφραστικόν, ὡς εἰάν ἤθελεν ἐκτελεσθῆ διὰ τῆς ἀκριβοστερίας λεπτότητος· τέλος τὸ ἀριτεύργημα τοῦ ἡ Ἀναδυομένη Ἀφροδίτη, ἣτις ἀφιερθεῖσα παρὰ τοῦ Αὐγούστου εἰς τὸν ναὸν τοῦ πατρὸς τοῦ Καίσαρος, καὶ ὑπὸ τῆς ὑγρασίας βλαφθεῖσα, δίκην λεπίδων κατέρρευσεν· ὥστε ὁ Νέρων μετ' οὐ πολὺ, ἀπὸ τῆς εἰς τὸν θρόνον ἀναβάσεώς του ἠναγκάσθη νὰ ἀντικαταστήσῃ αὐτὴν δι' ἄλλης ὑπὸ Δωροθέου γραφείσης.

Ὁ Ἀπελλῆς δὲ διατρίβων εἰς Κῶν τὴν πατρίδα του, ὡς νὰ προεμάντευε τὴν τύχην τῆς εἰκόνης του, ἐνησχολεῖτο εἰς δευτέραν Ἀφροδίτην, ἣτις κατ' αὐτὸν ἐμελλε νὰ γίνῃ ἀνωτέρα τῆς πρώτης· ἀλλὰ κατὰ τὸν χρόνον τῆς εἰς Κῶν διατριβῆς του κατέλαβεν αὐτὸν ὁ Θάνατος. Ἦταν ἤδη εἰς πέρασ ἡ κεφαλὴ καὶ τὸ στήθος· τὰ δὲ λοιπὰ ἀπλῶς διαγεγραμμένα· ἀλλὰ πᾶν τὸ

(Φυλλάδιον Δ'.)

ἐκ τοῦ ἔργου τούτου ὑπάρχον, ἐθεωρήθη ὁμοφώνως τόσον θαυμάσιον, ὥστε οὐδεὶς τῶν ζωγράφων ἐτόλμησε νὰ ἀνταδεχθῆ τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ διακοπέντου ἀριστουργήματος.

Ὡς ὁ Ζεῦξις, οὕτω καὶ ὁ Ἀπελλῆς ἔσχε τὸν Παρράσιον καὶ Τιμάνθην αὐτοῦ· ὁ μὲν ὠνομάζετο Πρωτογένης ἐκ Καΐνου, (α) ὁ δὲ Ἀριστείδης ἐκ Θεβῶν.

Ὁ Πρωτογένης πτωχὸς ἐπὶ μακρὸν καὶ ἀφηνῆς δυσαρεστούμενος αἰείπατε διὰ τὰ ἔργα του καὶ ἀκαταπαύστως ἐπεξεργαζόμενος αὐτὰ ἤγεν ἤδη τὸ πεντηκοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του, ὅτε μόνη ἡ Ναυσικάας ἐν τῷ Προπυλαίῳ γραφῇ ἐγινώσκετο ὡς ἔργον του.

Ἄλλ' ἐπὶ τέλους, ἐφάνη ὁ Ἰάλυττος, εἰκὼν περὶ ἧς ἀναφέρει ὁ Κικέρων ὁ Πλίνιος καὶ ὁ Στράβων, ἣτι· κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτῶν ἦτον ἀνατεθειμένη εἰς τὸν Ναὸν τῆς Εἰρήνης· ὁ Ἰάλυττος ἦτον ὁ θεμελιωτὴς τῆς Ῥόδου ὡς ὁ Κάδμος τῶν Θεβῶν, καὶ ὁ Θεσεύς τῶν Ἀθηνῶν ὁ δὲ Ζωγράφος παριστᾶ αὐτὸν ἐν τῇ στιγμῇ καθ' ἣν ἐδέχετο ἐν τῆς πόλεως, θύγατρός του, τὴν ὀρειλομένην εἰς τοὺς εὐεργέτας δάφνην.

Ἡ Ῥόδος μὲν μόνη κατεῖχε τὴν εἰκόνα ταύτην, ἀλλ' ἄπασα ἡ Ἑλλάς ἐγίνωσκεν αὐτήν· διὸ καὶ Δημήτριος ὁ Πολιορκητὴς πολιορκῶν τὴν Ῥόδον δὲν ἐτόλμησε νὰ ἐμβάλη πῦρ εἰς αὐτὴν φοβούμενος μὴ κλύη τὸ ἀριστούργημα τοῦτο· οὕτω, φειδόμενος εἰκόνας, ἐστερήθη νίκης.

Ἄλλ' ἡ γενναιοφροσύνη αὕτη δὲν ἦτον ὁ μόνος πρὸς τὸν Πρωτογένην σεβασμὸς τοῦ Δημητρίου. Διότι, ἐπειδὴ τὸ ἔργαστήριον τοῦ ζωγράφου ἔκειτο ἐν τινὶ κήρῳ τῶν προκστείων τῆς Ῥόδου, καὶ ἐπομένως εὐρέθη ἐν τῷ μέσῳ τοῦ στρατοπέδου τῶν πολιορκητῶν, ὁ Βασιλεὺς, μαθὼν ὅτι ὁ Πρωτογένης, ὅστις τότε εἰργάζετο ἐπὶ πίνακος παριστάνοντο Σάτυρον ἐφώλενον καὶ τὸν ἀλλὸν παίζοντα, ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ Θορύβου

(α) Κουνο: πότις ἐν τῷ μινυρῷ Ἀσπ.

τῆς πολιορκίας· δὲν διέκαψε ποσῶς τὴν ἐργασίαν του, τὸν προσεκάλεσε, καὶ τὸν ἠρώτησε πόθεν ἢ τοσαύτη ἀταραξία· διότι εἶμαι βέβαιος, ἀπεκρίθη ὁ Πρωτογένης, ὅτι ὁ Δημήτριος πολέμει τοὺς Ῥόδιους οὐχὶ δὲ καὶ τὰς τέχνας. Ὁ Δημήτριος εὐαρεστηθεὶς διὰ τὴν ἀπάντησιν, διέταξε νὰ τεθῶσι φρουροὶ παρὰ τῆ οἰκίᾳ τοῦ Ζωγράφου, καὶ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν προσεκάλει αὐτὸν εἰς ὀμιλίαν· βλέπων ὅμως ὅτι διὰ τοῦτου ἀπεστέρευε τὸν Ζωγράφον ἱκανοῦ χρόνου, ἐπεσκέπτετο αὐτὸν ἐπὶ τέλους ὁ ἴδιος. Βεβαίως δὲ τοῦτο συνετέλεσεν οὐκ ὀλίγον εἰς τῆς εἰκόνης τὴν ὑπόληψιν.

Ὁ Πρωτογένης ἐποίησε καὶ τὴν Κυδίππην, τὸν Νεοπτόλεμον, Φιλίσκον τὸν τραγωδοποιὸν μελετῶντα, Ἀθλητὴν τινα, Ἀντίγονον τὸν Βασιλέα πατέρα Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ, τοῦ ὁποῦ κατέστη καὶ φίλος· καὶ τὴν μητέρα τέλος τοῦ Ἀριστοτέλους, ὅστις παρεκίνησε τὸν Ζωγράφον νὰ ἐπιχειρήσῃ τὴν ἐξεικόνισιν τῶν κυριωτέρων κατορθωμάτων Ἀλεξάνδρου τοῦ Μεγάλου.

Διὰ τῆς τελευταίας τυχύτης εἰκόνης τοιοῦτον διεφημίσθη ὁ Πρωτογένης, ὥστε ὁ Ἀπελλῆς ὅτις ἐκ φήμης μόνον ἐγίνωσκεν αὐτὸν, ἀπεφάσισε νὰ τὸν ἐπισκεφθῆ εἰς Ῥόδον ὅπου κατῴκει· ἀποβιβάσθαι· οὗτος ἐκεῖ, διευθύνθη εἰς τὸ ἐργαστήριον τοῦ Πρωτογένης· ὁ Ζωγράφος οὗτος ἔλειπε, γραῖα δὲ τις μόνη ἐπετήρει ἄθακα μέγιστον ἐπὶ τοῦ ὁποῦ οὐδὲν ὑπῆρχεν ἔτι γεγραμμένον. Ὁ Ἀπελλῆς λαβὼν τότε γραφίδα, ἐμβάφει αὐτὴν εἰς χρῶμα καὶ ἄγει κατ' ὄλιν τοῦ ἄθακος τὸ μῆκος γραμμῆν τοσοῦτον σταθερὰν καὶ εὐλείαν ὡς νὰ ἐχάρασεν αὐτὴν διὰ κανόνος· ὁ Πρωτογένης ἐπανελθὼν, πρὶν ἢ ἡ γραῖα προφθάσει νὰ ἐκφέρῃ λέξιν, ἐφώνησεν αὐτῷ ὁ Ἀπελλῆς· ἦλθεν ».

Λαμβάνει τότε τὴν αὐτὴν γραφίδα καὶ ἐπὶ τῆς αὐτῆς γραμμῆς ἄγει ἐτέραν διαφόρου χρώματος τοσοῦτον λεπτοφυῆ, ὥστε τὸ χρῶμα τῆς πρώτης ἐξεῖχεν ἐκκτέρωθιν. Μετὰ ταῦτα δὲ ἐξελθὼν παραγγέλλει τὴν γραῖαν νὰ εἴπῃ εἰς τὸν ξένον, ἂν ἐπανέλθῃ. « Ἴδοὺ ὅτι ζητεῖτε ».

Ὁ Ἀπελλῆς ἐπικνήθην· ἡ γραῖα εὐπειθῆς ἐξεπλήρωσε τὴν ἐντολήν· οὗτος δὲ λαβὼν τὴν γραφίδα καὶ βάψα· αὐτὴν εἰς ἕτερον χρῶμα, σῦρει τρίτην γραμμὴν διακόπτουσαν καθ' ὄλον τὸ μῆκος· εἰς μέσον τὰς δύο πρώτας, χωρὶς νὰ ἀφήσῃ οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον διάστημα, ἐρ' οὐ νὰ χασαχθῇ ἑτέρα ὅσον λεπτή καὶ ἀνυποτεθῆ. Ὁ Πρωτογένης ἰδὼν τὴν τεραστίαν ταύτην σταθερότητα τῆς γραφίδος, ὠμολόγησεν ἐκυτὸν ἠττημένον, καὶ παραιτούμενος τῆς πάλης ἔδραμι εἰς τὸν λιμένα ζητῶν τὸν ἀντίπαλον.

Ὁ πίναξ οὗτος, ἐρ' οὐ ὁ Πρωτογένης οὐδὲν ἠθέλησε νὰ ζωγραφῆσῃ, ἔμεινεν ἀντικείμενον θυμασμοῦ εἰς τοὺς περὶ τὴν τέχνην ἀσχολουμένους, καὶ ἐφαίνετο εἰς Ῥώμην ἐν τῇ ἐπὶ τοῦ Παλατινοῦ οἰκίᾳ τοῦ Αὐγούστου μεταξὺ τῶν ὠραιτέρων τῆς Ἑλληνικῆς Σχολῆς Πινάκων. Τὸ πολύτιμον τοῦτο ἔργον ὡς καὶ πλείστα ἄλλα κοσμοῦντα τὸ μέγαρον ἐκεῖνο ἐν οἷς καὶ ὁ Ἀπόλλων τῶν Σανδάλων (1) καὶ ὁ Τραγωδὸς Ζεὺς κατεστράφησαν ὑπὸ πυρκαϊᾶς.

Ὁ δεῦτερος τοῦ Ἀπελλοῦ ἀντίζηλος ἦν Ἀριστείδης ὁ Θηβαῖος. Παρὰ τούτου ὁ Ἀπελλῆς ἔλαβε τὴν ἔκφρασιν τῶν μεγάλων παθῶν. Ὁ Ἀριστείδης εἰ καὶ τραχὺς κατὰ τι εἰς τὸν χρωματισμόν, ἐνεσχολήθη πρὸ πάντων εἰς τὴν ἔκφρασιν τῶν μεγίστων ψυχικῶν ταραχῶν· διὸ καὶ ἡ ὠραιότερα αὐτοῦ εἰκὼν εἶναι ἡ παριστώσα πόλιν δι' ἐφόδου ἀλωθεῖσαν, κύριον δὲ ἀντικείμενον τῆς εἰκόνης ταύτης εἶναι μήτηρ πληγωθεῖσα, καὶ τὰ γοῖσθια πνέουσα, πρὸς τὴν ὁποίαν σύρεται τὸ τέκνον τῆς· ἐπειδὴ δὲ τὸ τραῦμα ἦν περὶ τὰ μέσα τοῦ κόλπου, ὁ ζωγράφος ἠθέλησε διὰ τοῦ προσώπου νὰ ἐκφράσῃ τὸν φόβον, μήπως τὸ τέκνον πῆρ᾽ αἷμα ἀντὶ γάλακτος· ὁ πίναξ οὗτος μετὰ τὴν ἀλωσιν τῶν Θηβῶν μετηνέχθη ὑπὸ Ἀλεξάνδρου τοῦ Μεγάλου εἰς Πέλλαν.

(1) Συνοικία τις εἰς Ῥώμην Sandalariai καλουμένη εἰς ἀνακτὴ πρώτον ἱεθεῖ ἡ εἰκὼν αὕτη.

Ὁ Ἀριστείδης ἐζωγράφησε προσέτι Τεθρίππους τρέχοντας, Ἰκέτην οὐτινος μόλις ἤκούοντο τὰ παράπονα, τὸν Βάκχον καὶ Ἀριάνην, ὅπου διεκρίνετο ἡ μέθη τοῦ θεοῦ καὶ τῆς γυναικὸς, Βιβλίδα τινα θανοῦσαν ὑπὸ τοῦ πρὸς τὸν ἀδελφὸν τῆς Καῦνον ἔρωτος· τὴν τελευταίαν δὲ ταύτην παρίστα ἐκπνεύουσαν· τραγωδῶν τινὰ ἔχοντα παρ' αὐτῶ νέον τινα· ἡ εἰκὼν αὕτη ἐκρέματο ἐν τῷ Ναῶ τοῦ Ἀπόλλωνος μέχρις οὗ ὁ Πραΐτωρ Μάρκος Ἰούνιος, κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν Ἀπολλιναρίων ἀγώνων, οἵτινες κατὰ τὸν Μακρόβιον ἐτελοῦντο ἐν Ῥώμῃ τὸν Ἰούνιον ἐκάστου ἔτους, θέλων νὰ τὴν ἐπισκευάσῃ, παρέδωκεν αὐτὴν εἰς Ζωγράφον, ὅστις εἶτε ὑπὸ ἀπειρίας, εἶτε ὑπὸ ζηλοτυπίας διέφθειρεν· αὐτὴν γέροντα τινα διδάσκοντα τὸ τέκνον του τὸν αὐλὸν, Μάχην τέλος εἰς ἣν πλείονα τῶν ἑκατὸν προσώπων παρίσταντο, καὶ ἦν Μνάζων (Mbayon) ὁ Τύραννος Ἐλατείας ἠγόρασε, ἑκατὸν πληρόνων δραχμῆς δι' ἕκαστον τῶν προσώπων, καὶ τέλος Ζωγράφημα παριστῶν Ἀσθενῆ, ὅπερ ὁ Βασιλεὺς Ἄτταλος ἠγόρασε ἀντὶ ἑκατὸν ταλάντων.

Ἐν τούτοις ὁ Ἀπελλῆς ὑπερέβη ταῦτα πάντα. Οἱ Βασιλεῖς εἰρίζον περὶ τῶν ἔργων του καὶ πολλάκις ἴσως Ἀλέξανδρος ὁ Μέγας, συνέλεξε αὐτὰ, ὡς Κάρολος ὁ Ε'. τὰ τοῦ Τιτιανοῦ· διότι ὁ Ἀλέξανδρος ἦτον οὐ μόνον προστάτης ἀλλὰ καὶ φίλος τοῦ Ἀπελλοῦ.

Οὕτω λοιπὸν ἐπὶ τοῦ Ἀπελλοῦ παύει ἡ ἀνιοῦσα τῆς Ἑλληνικῆς τέχνης περίοδος. Ὁ Ζεῦξις εἶχεν ἤδη ἐφεύρει τὸ μέγα, ὁ Ἀπελλῆς ἐζήτησε τὸ ἰσραϊτικόν. Μετὰ τοὺς δύο τούτους διδασκάλους οἵτινες ἐξήκοντα περίπου ἔτη ἀπ' ἀλλήλων ἀφίσταντο, οἱ λοιποὶ τῶν ζωγράφων, μὴ ἔχοντες τί νὰ ἐπινοήσωσιν ἀπεμιμοῦντο, καὶ ἡ παρακμὴ ἤρξατο μετὰ τῆς μιμήσεως.

(ἀκολουθεῖ).

ΒΕΡΑΓΓΙΕΡΟΣ

Πολλοί θά ἀναγνώσωσι
Τούς στίχους του αἰῶνος !

Ἐμελλεν ἡ Εὐρώπη, κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος, καθὼ ἐσίγησε μὲν ἡ κλαγγὴ τῶν ὅπλων, ἀλλ' ὁ Ἄρις φονικώτερος περιστρέφει πρὸς Ἄρκτον καὶ Ἀνχταλὸς τὰ ὄμματά του, νὰ κλαύσῃ τὸν θάνατον δύο μεγάλων ποιητῶν, ἀμφοτέρων ἐθνικῶν, ἀμφοτέρων τέκνων τῆς ἐλευθερίας ! Καὶ χθὲς μὲν εἰσέτι ἐθρῆνει ἡ Ἑλλάς τὸν πρόωρον θάνατον τοῦ ποιητοῦ τῆς, τοῦ Ζακυνθίου Σολωμοῦ, σήμερον δὲ πενθηφοροῦσα ἡ Γαλλία παρακολουθεῖ τὴν κηδείαν τοῦ δημοτικωτάτου αὐτῆς ποιητοῦ Βεραγγέρου, τοῦ ὑμνήσαντος ἐν τοῖς ἀτμάτοις αὐτοῦ τὴν δημοκρατίαν, καὶ τὸν μέγαν Ναπολέοντα ὡς δοξάζοντα τὰ Γαλλικὰ ὅπλα. Φιλέλλην ὁ ποιητὴς πάμπολλα ὑπὲρ Ἑλλάδος ἔγραψε, τὴν ἐπανάστασιν αὐτῆς θεωρήσας ἱεράν, καὶ ὑπὲρ τῆς ἀπελευθερώσεώς της συνηγορήσας. Διὰ τὰ εὐγενῆ ταῦτα αἰσθήματά του καὶ ἡ μικρὰ Ἑλλάς εἰς τὸ ἄκουσμα τοῦ θανάτου του ἔχυσε τὸ

δάκρυόν της, καὶ ἀνύψωσέ τὰς χεῖρας, πρὸς τὸν ὕψιστον ὑπὲρ τοῦ φιλανθρώπου τούτου ποιητοῦ.

Ἴδου δὲ τίς ὁ ἀνὴρ οὗτος, κατὰ τε τὸν ἰδιωτικὸν καὶ πολιτικὸν αὐτοῦ βίον.

Ὁ Βεραγγέρος ἐγεννήθη ἐν Παρισίοις τὴν 19 Αὐγούστου 1780 παρὰ τινι ῥάπτῃ, τῷ πτωχῷ καὶ γηραιῷ πάππῳ του. Τὰ ὀνόματα ἅπερ ἔλαβε βαπτισθεὶς εἰσι Πέτρος καὶ Ἰωάννης, ὀνόματα ἀποστόλων, ὀνόματα καλοῦ οἴωνου δι' ἄθρωπον μέλλοντα νὰ ἐκπληρώσῃ ἀποστολὴν τινα. Ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ του ὡς φαίνεται μικρὰν ἔσχον ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς ἀνατροφῆς του. Ὁ πατὴρ του γεννηθεὶς εἰς Φλαμικοῦρ, παρὰ τῆ Περόνη, ἄνθρωπος ζωηρὸς, πνευματώδης, ἐπιχειρηματίας καὶ ἐνεργητικὸς, ἐπεθύμησε ματαίως ἐν τῇ πορείᾳ ζωῆς πλήρους συμβάντων, θέσιν κοινωνικὴν ἀνωτέραν τῆς εἰς ἣν ἐγεννήθη. Ὁ υἱὸς του ἐν τούτοις ἐνόησεν ὅτι ἡ συλλαβὴ *de* ἣτις προηγείτο τοῦ ἐπωνύμου τοῦ πατρὸς του προσέδιδεν ἴχνος εὐγενοῦς καταγωγῆς. Ἄλλ' ἀνώτερος πάσης μικροφιλοτιμίας ὠμολόγει ἑαυτὸν πάντοτε *χωρικὸν, χωρικώτατον*. Ἦρειλε δὲ εἰς τοὺς πατρικοὺς καὶ μητρικοὺς πάππους του τὰς πρώτας αὐτοῦ ἀρχὰς καὶ ὠθήται. Μέχρις οὗ ἐγένετο ἐννεαετής διέμενον ἐν Παρισίοις παρὰ τῷ ῥάπτῃ πάππῳ του. Μάρτυς τῆς ἀλώσεως τῆς Βασιλλίης, τεσσαράκοντα ἔτη βραδύτερον, κατὰ τὸ 1829, ἐξῆμνει τὴν τρομακτικὴν αὐτῆς ἀνέμνησιν. Ὀλίγα ἔτη μετὰ τὴν ὠραίαν ἐκείνην ἡμέραν ἐγκαταλείψας τὰ Παρίσια ἀφίχθη εἰς Περόνην, πρὸς τινὰ ἐκ πατρὸς θείαν του, ἣτις κατέχει ἐν τινι ξενοδοχείῳ παρὰ τι τῶν προαστειῶν. Εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς, καὶ ὑπὸ τὰ ὄμματά της τὸ παιδίον ἐξῆλθε τῆς ἐντελοῦς ἀπαιδεύσεως του ἀναγινώσκον τὸν Τυλέμαχον, καὶ τινὰς τόμους τοῦ Ῥακίνα καὶ Βολταίρου, οὓς εἶχεν ἐκεῖνη μεταξὺ τῶν βιβλίων της. Καὶ ὡς εὐλαβῆς δὲ αὐτῆ καὶ ἀγαθὴ καὶ πεπαιδευμένη πολλὰς ἐξόχους ἠθικὰς παρατηρήσεις ἐποίησε πρὸς αὐτὸν ἐπὶ τῆς ἀναγνώσεώς των, καὶ συμβουλάς παρή-

νειρέ αγαθοτάτας. Παρ' αὐτῇ δὲ διέμεινε τρία ἔτη, μέχρις οὗ ἐγένετο δωδεκαετής.

Κατ' αὐτὴν τὴν ἐποχὴν αἱ φλογεραὶ στροφαὶ τοῦ Μάσαλι-
οτικοῦ, τὸ τηλ:βόλων τῶν ὀχρωμάτων ἐορτάζον τὴν ἀπελευ-
θέρωσιν τῆς Τουλῶν ἀπέσπων τὰ δάκρυα τοῦ νέου Βερανζέρου.
Δεκατετραετής εἰσῆλθε μαθητὴς εἰς τι τυπογραφεῖον, ὅπου ἤρ-
ξατο νὰ μανθάνῃ τοὺς πρώτους κανόνας τῆς ὀρθογραφίας καὶ
γλώσσας. Ἄλλ' ἡ ἀληθὴς σχολή, ἣτις συνετέλεσε τὰ μέγιστα
εἰς τὴν διανοητικὴν του ἀνάπτυξιν καὶ μόρφωσιν τῶν ἠθικῶν αἰ-
σθημάτων του, ὑπῆρξε τὸ τότε ἐν Περὸννη θεμελιωθὲν πρότυπον
σχολεῖον ὑπὸ τινος **Ballue de Bellanglise**, ἀρχαίου βουλευ-
τοῦ ἐν τῇ συνελεύσει τῶν νομικῶν. Ἐν τῷ σχολεῖῳ τούτῳ οἱ
παῖδες ἔφερον στολὴν στρατιωτικὴν ἐν ἐκάστῳ πολιτικῷ συμ-
βάντι, συνίστων πρεσβείας, ἀπήγγελλον λόγους, καὶ ἐψηφοφό-
ρουν. Ἐγράφον εἰς τὸν πολίτην Ρόβεσπιέρον ἢ εἰς τὸν πολίτην
Ταλλιέν. Ὁ νέος Βερανζέρος ὑπῆρχεν ὁ ῥήτωρ, ὁ συνήθως διευ-
θυντής, καὶ ὁ πλείονα ἔχων ἐπιρροήν. Αἱ ἀσκήσεις αὗται,
διεγείρουσαι τὴν καλαιθυσίαν του, μορφοῦσαι τὸ ὕφος του,
εὐρύνουσαι τὰς ἱστορικὰς καὶ γεωγραφικὰς γνώσεις του, ἐχρη-
σίμευσον προετίει εἰς τὴν πρόωρον ἐφαρμογὴν τῶν πλεονεκτη-
μάτων του· εἰς τὴν σπουδὴν τῶν Δημοσίων, καὶ ἐμνήστειον
οὕτως εἰπεῖν τὴν νέαν του καρδίαν μετὰ τῆς πατρίδος. Ἄλλ'
ἐν τῇ τοιαύτῃ πατριωτικῇ διδασκαλίᾳ δὲν συγκατελέγοντο
τὰ Λατινικά. Ὅθεν ἔμεινεν ἄνευ τῆς γνώσεως αὐτῶν.

Νομίζομεν περιττὸν νὰ ἐνδιατρίψωμεν ἀναφέροντες τὰς
περὶ αὐτοῦ διαφορὰς προσιωνίσεις πολλῶν σοφῶν ἀνδρῶν. Ὡς
ὁ ἥλιος πρὶν ἔτι φανῆ ὑπεράνω τοῦ ὀρίζοντος διὰ κρυφίων καὶ
ὠραίων ἀκτίνων προαγγέλλει τὴν ἔλευσίν του, οὕτως καὶ τῶν
μεγάλων ἀνδρῶν ἡ παιδικὴ ἡλικία, ὑπῆρξεν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖ-
στον ἄγγελος τῆς μετὰ ταῦτα. Πολλάκις δὲ καὶ αἱ ὑπὲρ τινος
ἀνδρὸς μερίστη εὐλάβεια καὶ ἐνθουσιασμός ἐνεργοῦντες δρα-
στηρῶς ἐπὶ τῆς φαντασίας τῶν συγχρόνων ἢ καὶ μεταγενε-

ιτέρων παράγουσι τὰ μυθώδη, ἀλλὰ πολλάκις τερπνὰ ἐκείνα διηγήματα ἐξ ὧν θρίθει ὁ Πλούταρχος, δὲν ἀμοιροῦσι δὲ καὶ πάντες οἱ βιογραφίαν ἐνδόξων ἀνδρῶν ἐπιλαβόμενοι.

Ὁ Τάσσος κατὰ τὸν Ἰωάννην Βαπτιστὴν Μαρκέσιον, ἐξ μηνῶν βρέφος ἤρξατο νὰ ψελλίζῃ· τριετὴς ἐγίνωσκεν ὡς διδάσκαλος τὴν Γραμματικὴν τῆς γλώττης του, καὶ τετραετὴς ἐπέμφθη ὑπὸ τοῦ πατρὸς του πρὸς ἐκμάθησιν τῆς Νομικῆς εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Παταβίου. Μὴ ἔχοντες τοιαῦτα ν' ἀναφέρωμεν περὶ τοῦ ποιητοῦ τούτου τοῦ αἰῶνος μας, ἐπανερχόμεθα εἰς αὐτόν, ὅστις ἤδη δεκαεπταετὴς εὑρίσκεται ἐν Παρισίοις πκρὰ τῷ πατρί του, οὐχὶ πλέον ὁ ῥήτωρ τῆς ἐν Περβόνην σχολῆς, ἀλλ' εἰς στίχων συρράφην ἐνασχολούμενος. Ἡ κωμωδία ὑπῆρξε τὸ πρῶτον του ὄνειροπόλημα, ὅπερ ἐπραγματοποιήθη διὰ τῆς συνθέσεως τοῦ Ἐρμαφροδίτου του, δι' οὗ ἔσκωπτε τοὺς ἐκτεθλημένους καὶ λάγνους ἀνδρας, καὶ τὰς φιλοδόξους καὶ πανούργους γυναῖκας. Ἀλλ' ἀνγνώστας μετ' ἐπιστασίας τὸν Μολιέρον, πκητήθη χάριν σεβασμοῦ πρὸς τὸν μέγαν τοῦτον ποιητὴν τοσοῦτον ἐπιπόνου καὶ δυσκόλου εἶδους ποιήσεως.

Ἄλλὰ τὰ πρῶτα του ταῦτα δραματικὰ δοκίμια δὲν ὑπῆρξαν αὐτῷ ὀλιῶς ἀνωρελῆ, διότι ἴσως ἐξ αὐτῶν ὀρμώμενος εἰσῆγαγεν εἰς τὰ ἄσματά του μορφὴν τινὴ δραματικὴν. Παρητηθεὶς δὲ τοῦ θεάτρου ἔκλινε πρὸς στιγμὴν εἰς τὸ σατυρικὸν εἶδος, ὅπερ ὁμῶς ἀπώθησε τὸ πνεῦμά του ὡς δριμύ καὶ μισιτὸν. Τότε ἵνα ἱκανοποιήσῃ τὴν ἐργατικὴν καὶ ποιητικὴν του ζέσιν συνέλαβε τὴν μεγάλην καὶ δυσεκτέλεστον ἀπόφασιν νὰ συνθέσῃ ἐπικὸν Ποίημα. Κλόβις ἐκαλεῖτο ὁ ἔρωσ του. Ἡ ἐπιμέλεια τῆς παρασκευῆς τῆς ὕλης, ἡ εὔρεσις τῶν προσοκόντων χαρακτηρῶν τῶν προσώπων, ἡ συνένωσις τῶν μερῶν ἔπρεπε νὰ ἀπασχολήσωσιν αὐτὸν ἐπὶ πολλὰ ἔτη.

Ἐν τούτοις ἡ δυστυχὴς του θέσις ἀντέκειτο πρὸς τοὺς μεγάλους σκοποὺς του. Μετὰ 18 μηνῶν εὐχάριστον καὶ εὐ-

τυχῆ ζωῆν συνηθιόσατο ἤδη τὴν ἐνδεικν καὶ δυστυχίαν. Σκληρὰ ἔτη δοκιμασίας ἤρχιζον διὰ τὸν νέον ποιητὴν, ὅστις θέλων τότε νὰ μεταφέρῃ τὴν ποίησιν ἀπὸ τῆς διανοίας τους εἰς τὸν βίον, ἐσυλλογίσθη πρὸς στιγμὴν τὴν ἐνεργὸν ὑπαρξιν, τὰς περιοδεῖας τὴν ἀποδημίαν εἰς τὰς τότε ὑπὸ τῶν Γάλλων στρατιωτῶν κατεχομέναι· χώρῃς τῆς Αἰγύπτου· ἀλλ' ἐν μέλος τῆς μεγάλης ἐκστρατείας ἀποβαλὼν τὸν πρὸς τὴν Ἀνατολὴν ἐνθουσιασμόν του, καὶ ἐπανελθὼν εἰς Γαλλίαν ἀπέτρεψεν αὐτὸν τοῦ σκοποῦ του.

Ἡ νεότης μεθ' ὅλης τῆς ἀπατηλῆς ἐσχῆς της καὶ τῆς φυσικῆς αὐτῆς χαρᾶς, ἡ ἐλπίς, ἐθιμάμβευσαν τῆς δυστυχίας, καὶ ἡ περίοδος τῶν στέρησεων, ἦν ἠναγκάζετο νὰ διέλθῃ ἔλαμψε μυροθέλγητρος εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς του. Κατ' αὐτὸν ἤδη τὸν χρόνον ἀνεμίχθη μεθ' ὅλων τῶν τάξεων καὶ ὅλων τῶν κοινωνικῶν καταστάσεων, κατ' αὐτὸν περιώρισε τὴν ἀνάγκας του εἰς στενὰ ἄρια, ἐξ ὧν οὐδέποτε ἐξῆλθεν. Ἦτο ὁ χρόνος τοῦ Σιτοβολῶνος, τῶν Εὐθύμων φίλων, τῆς ἐπαναλήψεως ἀντιστρόφου τοῦ παλαιοῦ χιτῶνος καὶ ἡ ἡὺς τῆς βασιλείας τῆς Λισσέτας.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην τῆς ἐνδείας καὶ ἀβεβαιότητος του πρὸς τὸ μέλλον, ὁ ἀδελφὸς τοῦ πρώτου ὑπάτου Λουκιανὸς Βοναπάρτης προσεδέχθη τὸν ποιητὴν μετὰ ἐνδιαφέροντος, καὶ ἐχορήγησεν αὐτῷ γενναίαν ὑπεράστισιν. Ὁ Βεργαγγέρος εἰς τὴν πρὸς αὐτὸν ἀφιέρωσιν τῶν τελευταίων του ἀσμάτων διηγεῖται τὸ μέγα τοῦτο καὶ εὐτυχές τῆς νεότητός του συμβάν.

Εἰς τὴν ηλικίαν ταύτην τὴν πλήρη ζωῆς, καθ' ἣν τὸ πικρὸν ὄσον πλήρες καὶ ἂν ἦ, δὲν ἐπαρκεῖ εἰς τὴν θέρμην τῆς φαντασίας, εἰς τὴν ἐκκαλοποιήσιν τῆς διανοίας· εἰς τὴν ηλικίαν καθ' ἣν τὸ μέλλον εἶναι μίαν ἀνάγκη, τὸ μάλλον μετὰ τὸν ἔρωτα ἀπασχολοῦν τὸν Βεργαγγέρον ἢ τὸ ἡ φιλολογικὴ ὁδός. Ὁ πατριωτισμὸς τῆς νεότητός του οὐδέ-

λως εἶχεν αὐτὸν ἐγκαταλείπει, ἀλλὰ τὰ αἰσθήματα ταῦτα μετ' ἐπιφυλάξεως ἐστρέφοντο πρὸς τὸν μεγαλοφυᾶ ἐκείνον ἄνδρα, ὅστις ἤδη προσήγγιζε τὸν πόδα ἐπὶ τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ θρόνου. Μεγίστην ἐπιρροὴν προσέτι ἔσχον ἐπὶ τοῦ πνεύματος τοῦ νέου Βεραγγέρου καὶ τὰ συγγράμματα τοῦ Σατωβριάνδου. Εἶχε δὲ καὶ ἔφεσιν πρὸς τὸ ἀπλοῦν καὶ ἀφελές, ἧτις φαίνεται ἐν τινι αὐτοῦ εἰδυλλίῳ ἐν 4 ἄσμασι, ἐπιγραφομένῳ ἢ Ἐποδημία, ὅπου ἐπροσπάθησε νὰ ζωγραφίσῃ τὰ ποιμενικά νεώτερα χριστιανικά ἤθη. Τοῦτο δὲ ἐποίησε μόλις 22 ἐτῶν ὢν.

Μετὰ δύο ἔτη χάρις εἰς τὸν Κ. Ἀρνώλτ εἰσῆλθεν ὡς διεκπεραιωτῆς *commiss-expeditionnaire*, εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, ἔνθα ἔμεινεν 12 ἔτη. Ὁ μισθὸς του οὐδέποτε ὑπῆρξεν ἀνώτερος τῶν 2,000 φράγγων κατ' ἔτος· ἀλλὰ τὸ μέτριον, τῶντα πατὸν μόλις ἐξήρκει εἰς τὰ ἀνάγκας του, οὐδὲν ἀποφέρων περισσευμκ. Φυλάττων δι' ἑαυτὸν τὰς ιδέας καὶ πνευμά του, ἔδιδε μόνον πρὸς τὸ ἔργον του τὸν χρόνον καὶ τὴν χεῖρά του, ὡς ὁ Ἰωάννης Ἰάκωβος Ρουτώ ἀντιγράφων μουσικὴν.

Ἦστερθῆ δὲ τῆς θέσεως ταύτης κατὰ τὰ 1821. Κατὰ τὸ 1815 ὅτε ἐδημοσίευσεν τὴν πρώτην ποιητικὴν αὐτοῦ συλλογὴν, τὸν εἰδοποίησαν ὅτι πρέπει νὰ προσέξῃ μήπως ἡ Πανεπιστημιακὴ αἰδημοσύνη ἀναγκάσῃ αὐτοῦ· ν' ἀνταμείψωσι τὴν *Μαινάδα* (*Bacchante*) τὴν *Ασχρολογίαν* (*Gantriole*) τὸν *Φρέτιλλον* (*Frelillon*), καὶ τὰς *Δεσποινίδας* του (*De-moiselles*) δι' ἀκουσίας των ἀπολύσεω, ἀλλ' ἡ εἰδοποίησις ἐπὶ λίγον χρόνον ὠρέλησεν.

Ἦτον ὁ χρόνος, καθ' ὃν ἀναδειχθεὶς ὡς ἀσματογράφος, οὐδένα πλέον ἐπεζήτησεν εἰς τὸ ἐξῆς ἕτερον τίτλον. Ἐπιμονὴ ἀξία λόγου καὶ οὐχὶ συνήθης, κατὰ τὸν παρόντα αἰῶνα. Ἐν Ἑλλάδι μάλιστα οὐδεὶς τῶν διακρινομένων ὡς ποιητῶν οὐδὲν εἶδος ποιήσεως ἐγκατέλειπεν ἄθικτον. Πάν-

τες νομίζοντες, ἑαυτοὺς κατόχους τῆς ικανότητος τοῦ Βολταίρου καὶ Γκαίτου, ἐν τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ δύναται καὶ σατύρας, καὶ κωμωδίας, καὶ ἔπη, καὶ ἐλεγεία νὰ συγγράψωσι. Λησμονοῦντες ὅτι πρὸς οἰονδήποτε εἶδος σταθερῶς δοθῆ τις καὶ εἰς αὐτὸ συγκεντρώσει ὅλας τὰς προσπάθειάς, φροντίδας καὶ κλίσεις του θέλει διαπρέψει. Καθὼς ὁ ἱατρός, ὁ νομικὸς καὶ ἐν γένει ὁ ἐπιστήμων, εἰς ἰδιαιτέρον τινα κλάδον ἐπιστήμης δεθῆ, δύνανται νὰ καταστή μοναδικὸς εἰς τὸ ἔργον του, οὕτω καὶ ὁ ποιητής. Πολλὰ αἱ Μούσαι τοῦ Παρνασσοῦ, ἀλλ' ὁ ἐραστὴς πολλῶν, οὐδεμιᾶς τὸν ἔρωτα θέλει ἐφελκύσει. Ἄν ὁ Βολταῖρος καὶ ὁ Γκαίτης διὰ τῶν μοναδικῶν πλεονεκτημάτων των ἐκίνησαν τὴν συμπάθειαν ἀπασῶν, μόνη ὁμως ἡ Μελπομένη ἔτεινε πρὸς αὐτοὺς τὴν χειρὰ της, καὶ παρὰ τὸν μεγαλοπρεπῆ θρόνον της ἐκίθισεν αὐτούς. (ἀκολουθεῖ).

Π Ο Ι Η Σ Ε Ι Σ.

Εἰς μετὰ τὸν ἄλλον ἐκλείπουντι οἱ ἄνδρες τῆς παρεργομένης γενεᾶς, οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι οἵτινες διήνυσαν τὸν βίον ἐν ἐποχῇ ταραχώδει καὶ ἀβεβαίᾳ, ὅτε τὸ ἔθνος ἐταλαντεύετο μεταξύ ζωῆς καὶ θανάτου, μεταξύ δουλείας καὶ ἐλευθερίας. Καὶ εἰς μὲν τῶν ἀποβιωτάντων τοὺς τάφους ἅς ἐπιθέσωμεν ἡμεῖς, οἱ τῆς νέας γενεᾶς ἄνθρωποι δέσμην ἀμαράντου, ὡς δεῖγμα τῆς πρὸς ἐκείνους εὐγνωμοσύνης μας, εἰς δὲ τοὺς ζῶντας εἰσέτι: καλὸν εἶναι νὰ μὴ φανῶμεν τόσῳ ταχέως ἀχάριστοι, καὶ διὰ τῆς ἀχαριστίας ἡμῶν νὰ παραπικράνωμεν τὰς τελευταίας ἡμέρας των. Ὁ ποιητὴς Ἀλέξανδρος Σούτσος ὅστις ἀφιέρωσε τὸν ἅπαντα βίον εἰς τὰς Μούσας, καὶ διὰ τῶν γλυκυτάτων καὶ νευρωδῶν στίχων του συνεχίνει τὰς ψυχὰς ἡμῶν καὶ κατηύφρανε τὰς ἀκκάς μας, ἐκρίθη παρὰ τινῶν λίαν αὐστηρῶς καὶ παρεγνωρίθη μάλι-

στα ὑπὸ νέων τινων ἢ ἀληθῆς ἀξία του. Ἐκ τούτων ἤκουσα
 τινὰς νὰ εὐρίσκωσιν ἄνευ χάριτος τοὺς στίχους του, ἄνευ τέχ-
 νης τὴν ποίησίν του καὶ γυμνὴν ὄλως ἰδεῶν πρωτοτύπων. Δὲν
 εἶναι ὁ σκοπός μου ἐνταῦθα ν' ἀναλύσω τὰ ἔργα τοῦ ποιητοῦ,
 τοῦτο ὅμως πιττεύω, καὶ ἕκαστος νομίζω θέλει ἀναγνωρίσει,
 ὅτι δηλαδὴ οἱ ἀδελφοὶ Σοῦτσοι ἐμὲ ὄρφωσαν, οὕτως εἰπεῖν, τὴν
 ἔθνικὴν ἡμῶν ποίησιν, καὶ ἐχρημάτισαν οἱ διδάσκαλοι ὄλων
 τῶν νεωτέρων ποιητῶν, καλῶν ἢ κακῶν, ἐκ τῶν ὁποίων
 ὕμω; οὐδεὶς ἠδυνήθη νὰ μιμηθῇ τὴν ἐντεχίον καὶ νευ-
 ριάδῃ στιχοιργίαν ἐκείνων, οὐδὲ νὰ ἐκφράσῃ ὠραιότερας ἰδέας
 διὰ καταλληλοτέρων λέξεων. Καὶ ἀληθῶς τί ἔπραξαν οἱ
 νεώτεροι ὡ; πρὸς τὴν ποίησιν; Ἄμειροι σχεδὸν οἱ πλεῖστοι
 φαντασίας, τοῦ θεοῦ πυρὸς ἐκείνου τοῦ φλέγοντος ἐνδομύ-
 χως τὸν ὄντως ποιητὴν, ἐτάραξαν τὰς σικὰς τῶν πρὸ δισχί-
 λίων ἐτῶν ἀποθανόντων, ἀήνεγκον ἐν τῷ μέτρῳ ἡμῶν τὸν
 Ὀμηρον, τὸν Αἰσχύλον καὶ τὴν γλωσσάν των, καὶ συμμίζαντες
 ἀκρίτως καὶ ἄνευ ἐλαχίστης καλαισθησίας λέξεις ἀρχαίας μὲ
 ἄλλας νεωτέρας, κατώρθωσαν τὸ τραγελαφικὸν ἐκεῖνο γλωσ-
 σικὸν οἰκοδόμημα, εἰς τὸ ὅποιον ὁ μὲν καθὼς μένει ἀπαθὴς
 καὶ ὄλως ξένος, δίδει οὐδὲ γὰρ ἐννοεῖ ἐκ γλώσσης καὶ ποιή-
 σεως τοιαύτης, οἱ δὲ λόγιοι, ὄσων ἢ ἀκοῆ δὲν διςστράφη ἐκ
 τῆς συνηθείας, ἐλεονολογοῦσι τὴν τοιαύτην κατάστασιν. Ἡθέ-
 λησαν ν' ἀνεγείρωσι τὸν Παρθενῶνα διὰ τῶν ἰδίων αὐτοῦ συν-
 τριμμάτων, ἀλλὰ τί ἄλλο κατώρθωσαν εἰμὴ ν' ἀνεγείρωσιν ἐν
 ἐρείπιον, τὸ ὅποιον ἀρχαιολογικῶς μὲν ἠθέλην ἔχει τὴν ἀξίαν
 του, διὰ τὰς σημερινὰς ὅμως ἀνάγκας ἠθέλην εἰσθαι πάντη
 ἄσκοπον; Μάταιον ἴσως καὶ τολμηρὸν ἐνκυτῶ ἔσεται
 νὰ ἐκφέρωμεν ἡμεῖς γνώμην ἐπὶ ζητήματος ἐρ' οὗ τοσαῦτα
 ἐλέχθησαν, καὶ ὅμως εἰσέτι μένει παντελῶς ἄλυτον. Μίαν
 μόνον ἐρώτησιν ἄς μᾶς συγχωρηθῇ νὰ κάμωμεν, διατί εἰς
 τὴν ποίησιν νὰ μὴ παρδεχθῶμεν καὶ ἡμεῖς γλώσσαν ἔχουσαν
 ὀλιγωτέρους περιορισμούς ἐκείνης τῶν πεζογράφων; Δικτὶ

νὰ μὴ παραδεχθῶμεν τὰς εὐκολίας ἐκεῖνας τῶν διαφόρων κατα-
 λήξεων τὰς ὁποίας μᾶς παρέχει ἡ καθομιλουμένη, καὶ τόσας
 ἄλλας ἐλευθερίας πρὸς εὐκολίαν τοῦ στίχου, ὡς ἔπραξαν οἱ
 Ἴταλοι, οἱ Ἄγγλοι καὶ λοιποὶ, καὶ αὐτοὶ οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες;
 Ἡ ποίησις, τῆς ὁποίας ἔργον εἶναι νὰ συγκινή καὶ νὰ ἐνθου-
 σιάζῃ τὴν ψυχὴν τοῦ ἀκρατοῦ, ἥτις εἰσδύει εἰς τὰ ἐνδόμυχα
 αὐτὰ τῆς καρδίας του καὶ συνταράσσει αὐτήν, ἀπαιτεῖ γλώσ-
 σαν οἰκείαν καὶ συνήθη, ἥ; πᾶτα λέξεις νὰ διεγείρῃ ὠρισμένον
 τι αἶσθημα, ἀποτέλεσμα, τὸ ὁποῖον ματαίως θιρεύουσι νὰ ἐπι-
 τύχωσι διὰ γλώττης ὡς ἐκ συνλήκης οὔσης τοιαύτης. Πρὸς
 δὲ καὶ ἐλευθερίαν τινα, ὅπως μὴ δεσμεύηται ἡ φαντασία τοῦ
 γράφοντος διὰ μυρίων πεδῶν ἐπὶ ματαίῳ. Καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν
 πραγμάτων κρίνων τις, θέλει ἴδει ὅτι μόνοι σχεδὸν οἱ εἰς
 τοιαύτην γλώσσαν γράψαντες ἐπέτυχον. Ὁ Χριστόπουλος εἰς
 τὰ λυρικά του δὲν ἔφθασε σχεδὸν τὸν Ἀνacreonta κατὰ τὴν
 γλυκύτητα καὶ χάριν; ὁ Σολωμὸς εἰς τὸν πρὸς τὴν ἐλευθε-
 ρίαν ὕμνον του, καὶ τοὶ καταχρασθεῖς τῆς ἐλευθερίας τῆς
 γλώσσης, δὲν ἐπλησίασεν εἰς τὸ ὕψος τὸν Πίνδαρον; Ὁ κω-
 λὸς κάγαθός; Τερτσάτης δὲν θέλγει κυρίως διὰ τῆς ἀφελείας,
 τῆς γλώσσης καὶ τῶν ιδεῶν του; δὲν ἔψαλλον ἀρμονικώτερον
 οἱ Σοῦτζοὶ ὅτε μετεχειρίσθησαν γλώσσαν ὀπωστὸν ἀπλουστέραν;
 Ὅστις ἀνέγνωτε τὸν Ὀδοιπόρον τοῦ Πανηγυρώτου καὶ τὴν Κι-
 θάραν τοῦ ἰδίου, τὰς σατύρας καὶ ἄλλα λυρικά τοῦ Ἀλε-
 ξάνδρου θέλει πεισθῆ εἰς τὰ πρὸ ἡμῶν λεχθέντα. Μολονότι ὁ
 τελευταῖος εἰς τὰ τελευταῖά του ποιήματα, ὀφείλομεν νὰ εἴ-
 πωμεν, ἠδυνήθη μόνος νὰ ἐμμείνῃ εἰς τὰ ὅρια ἐκεῖνα τῆς γλώσ-
 σης, τὰ ὁποῖα ἡ ἀκοῆ δύναται νὰ ὑποφέρει, καὶ πέραν τῶν
 ὁποίων πίπτει ὁ γράφων εἰς ἀνυπόφορον καθαρισμόν. Ἡ ποίη-
 σις δὲν ὠραίζεται διὰ λέξεων ἀπρηχαιομένων καὶ ὄλωσ νε-
 κρῶν, ἀλλ' εἰς τὴν ἐντεχνον πλοκὴν καταλλήλων καὶ εὐλή-
 πτων λέξεων ἐκφερομένων φυσικῶς, ἀβιάστως καὶ διὰ νεοφα-
 νοῦς τρόπου συνίσταται ἡ καλλονὴ ταύτης, καὶ τοιοῦτον εἶναι

τὸ ἀρμόδιον ἐνδυμα ὑπὸ τὴ ὁποῖον πρέπει νὰ ἐκφέρῃται πᾶσα ποιητικὴ ἰδέα, ἂν ὁ γράφων ἔχει σκοπὸν τὴν τέρψιν τοῦ ἀναγνώστου.

Ἐποίησαμεν τὴν παρέκθεσιν ταύτην, διότι ἡ σειρά τοῦ λόγου μᾶς ἀπεπλάνησεν· ἐπανερχόμενοι δὲ εἰς τὸ προκείμενον λέγομεν, ὅτι ἐξ ὅλων τῶν σημερινῶν ποιητῶν μόνος ὁ Ἄλ. Σοῦτσος δύναται νὰ καυχῆθῃ ὅτι τὰ ποιήματά του δὲν σήπονται εἰς τὰ βιβλιοπωλεῖα, ἀλλ' ἀναγινώσκονται ὑπὸ τοῦ ἔθνους ὅλου, ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος, καὶ ὅπου τέλος ὑπάρχουσιν ὁμογενεῖς λαλοῦντες ἑλληνιστί. Τὸν Περιπλανώμενον πλεῖστοι ἐκ τοῦ λαοῦ ἀπχγγέλλουσιν ἀπὸ σιτήθους, ὡς καὶ τὰς Σατύρας τοῦ ἰδίου, καὶ ἐν τούτοις τιεῖ, κατορθώσαντες νὰ συρράψωσι στίχους τινὰς ἀνομοιοκαταλήκτους, ἀνυσιούς καὶ τὸ γελοιωδέστεροι δακτυλικούς δεκαεπτασυλλάβους, ἢ καὶ τριμέτρους ἱμβικούς, ἐπίστευταν ὅτι ἐγένοντο οἱ Ὀμηροὶ καὶ Σοφοκλεῖς τῶν ἡμερῶν μᾶς καὶ ἐν τῇ μέθῃ τῆς κενοδοξίας τῶν ἐνόμισαν ὡς μέγιστον κατορθώμα νὰ ἐπικρίνωσι τοὺς πρώτους τοῦ ἔθνους ἀοιδούς. Τὸ κατ' ἐμὲ εὐχομαι νὰ εὐρεθῶσιν οἱ ἀντικαταστήσοντες τοὺς παρερχομένους, ἀλλὰ, πρὸς τὸ παρὸν τοῦλάχιστον, δὲν τοὺς βλέπω.

Τοιαύτας ἰδέας ἔχων περὶ τῶν ποιητῶν τῆς παρερχομένης γενεᾶς, καὶ συναντήσας κατὰ πρῶτον ἐν Ὀδησσῶ ἕνα ἐξ αὐτῶν τὸν Κ. Α. Σοῦτσον, ἐπλεξά τὰς ὀλίγας τυχῆας στροφὰς ἐκφράσας δι' αὐτῶν τὴν συγκίνησιν τῆς καρδίας μου εἰς τοιαύτην περίπτωσιν, καὶ ἃ· πρῶτον ἤδη δημοσιεύω.

*Ἄσμα εἰς τὴν ποιητὴν Ἀλέξανδρον Σοῦτσον
ἐλεύθετα εἰς Ὀδησσόν.*

Χαῖρε τῆς Ἑλλάδος κόκνε! Λιγυρὴ μας Μοῦσα, χαῖρε!
Πῶς! εἰς τὴν Ἑλλάδα δοῦλαι ἐπανεκαμψαν ἡμέραι (α)

(α) Κατ' ἐμὴν τὰς ἡμέρας ὁ ἀγγλογραμμικὸς στρατὸς κατέσχευε τὸν Περσῖα.

Και σὺ, φεύγων τὴν πατρίδα μὲ πλάνώμενον τὸ βῆμα
Ἰλθε, ὅπου τοῦ μεγάλου Πατριάρχου μας τὸ μνήμα;
Τῶν βημάτων σου ὁπότεν ὁ γλυκὺς ἠκούσθη κρότος;
Εἰς τὸ μνήμα του ἐδείσθη τῶν μαρτύρων μας ὁ πρῶτος,
Και εἰς σὲ τον πρῶτον ψάλτην εὐλογήτας τοῦ ἀγῶνος
Εἰς τὴν ἡρεμίαν πάλιν ἐπκνήθη τοῦ αἰῶνος.

Χαῖρε κύκνε τῆς Ἑλλάδος, λιγυρή μας Μοῦσα, Χαῖρε !
Εἰς τὴν νέαν ταύτην γῶρᾶν τὸ γλυκὺ σου ᾄσμα φέρε.
Ὡ, ἐξύπνει τῆς γῆς ταύτης τὰς σιγῶτας ἀρμονίας,
Και τῆς λυπηρᾶς σου λύρας ἐγχευε τὰς μελωδίας
Εἰς γῆν, ἥτις ἀφου πρῶτον ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἐπλάσθη
Ἀοιδοῦ ἑνὸς καὶ μόνου ἀρμονίας ἠκροάσθη (α),
Ἐκτοτε σιγῶσα μένει καὶ εἰς τοῦ Εὐξείνου μόνον
Συνταράσσεται τὸν μέγαν τὸν ἐρίγδουπόν του κλόνον.

Χαῖρε κύκνε τῆς Ἑλλάδος, λιγυρή μας Μοῦσα, χαῖρε !
Εἰς τὰς ἀκοάς μας πάλιν μελωδίας ᾄσμα φέρε.
Ὅτε εἰς συνάντησίν μου σ' ἐξέπεστελλεν ἡ Μοῖρα
Κ' εἶδα κατὰ πρῶτον τότε τὸν γλυκὺν σου χαρακτήρα,
Φλογερᾶν ἠ.θίνθην θέρμην νέαν, ὅπως ἀρμονίας
Νᾶ διχυθῆ ῥαγδαία εἰς τὰς φλέβας μου τὰς κρύας,
Και ἡ πενυχρὰ μου Μοῦσα, ἡ πρὸ χρόνου νεκρωθεῖσα
Τὸ κελάδημά της πάλιν ἤρχισεν ἀνεγερθεῖσα.

Χαῖρε κύκνε τῆς Ἑλλάδος, λιγυρή μας Μοῦσα, χαῖρε !
Ἄν νεότητα δὲν φέρης, ἔπη ἀνθρᾶ κ' ἄν φέρε.
Δὲν ἐφρόνου, φεῦ ! αἱ ὄραι νὰ σβεσθοῦν τοῦ ἔχρῶς σου
εἰς δὲν ἐσβεσεν ἀκόρη καὶ ὁ ἐνθουσιασμός σου !
Κ' ἔλεγον τῆς ὀμεῶς σου ἡ χοροὶ δὲν ἐμαρᾶνθη
Ὡ, ἀμάραντα ἐμμένουν τὰ ποιητικὰ σου ἄνθη.

(5) Γεῖθ Πουρταῖο, ἐ σ. τῶν μεγάλων τῆ. Γαλλίκα, ποιητῶν.

Ἄλλὰ εἰς τὸ μέτωπόν σου μετ' ἀπεριγράπτου πόνου
Βιθυχάρακτα τὰ ἔχνη τοῦ δολίου εἶδα χρόνου.

Χαῖρε κύκνε τῆς Ἑλλάδος, λιγυρή μας Μοῦσα, χαῖρε !
Ἐ τῆς πατρίδος τὴν γῆν πάλιν τὸ γλυκὺ σου ἄσμα φέρε.
Φίλη τῆς Ἑλλάδος Μοῖρα ! μὴ τοῦ αἰδοῦ τὰς ὥρας
Μὴ νὰ λήξωσιν ἀφήση; εἰς τὰς ξένας ταύτας χώρας.
Εἰς δαρνοστρωμμένον μνήμα ὅπου κεῖται ὁ Μισοῦλης,
Ὅπου ὁ Καραϊσκάκης, ὅπου ὁ Κυριακούλης,
Ὅπου τόσοι τοῦ ἀγῶνος τοῦ ἀρχαίου καὶ τοῦ νέου
Ἄε ἀναπαυθῆ ἡ κόνις καὶ τοῦ νέου μας Τυρταίου.

Γεράσιμος Μαυρογιάννης.

ἜΦΥΓΕΣ !

Ἐφυγες, σκληρά, πρὶν ἔτι ἐν σου φίλημα δροσίση
Τὰ φλεγόμενά μου χεῖλη.
Ἐφυγες πρὶν μίαν λέξιν ἢ καρδίαν μου τολμήση
Εἰς τὰ χεῖλη μου νὰ στείλῃ.
Ποῦ ἀνοίγεις τὰ πτερά σου; μὴ τὴν ἀνω ἐνθυμήθῃς
Ἄγγελε διαμονὴν σου;
Μὴ εἰς ἕτερον ἀστέρα, ὦ παρθένε ἐγεννήθῃς,
Κ' ἐπεθύμησας τὴν γῆν σου;
Ἡ οὐράνιος σου θεὰ τὰς αἰσθήσεις μου ἀμβλύνει·
Ἄρα τμήμα τοῦ ἡλίου
Πίπτου κάτω σχῆμα κάλλους, ζύμη πλάσματος; σπανίου
Μήπως ὄριστο νὰ γίνῃ;
ὦ! οἱ δύο ὀφθαλμοί σου εἰς τὴν θέσιν ἄστρον δύο
Ἦθελον ἀστράπτει μάλλον.
Ἄετός, ἄς ἠδυνάμην τὰς ἀκτῖνας των νὰ πῶ,
Πρὸ ἐκείνων ἤδη πάλλων !
Φυλλάδιον Δ΄.

Όταν μόλις τὴν ώραίαν, τὴν κρινόλευκὴν σου χεῖρα
 Πρὸς τὴν χεῖρα μου ἐκτείνης,
Ἐκρηγνόμενον ἐντό; μου συναισθάνομαι κρατῆρα
 Χαρᾶς, τέρψεως, ὀδύνης·
Τάνυσον τὰς πτέρυγὰς σου, φίγε με ἴσω; ἡμέρας
 Εὐτυχεῖς μικρὰν σου ζήτω.
Τάλας! δύναμαι μακρὰν σου εὐτυχίαν νὰ ἐλπίσω,
 Ἡ στιγμὰς ἰλαρώτερας;
Βλέπων σε τὴν γῆν εὐρίσκω ἀρεστήν μου κατοικίαν
 Καὶ λυποῦμαι μὴ τὴν χίσω.
Μ' εὐπροσύνας παραδείσων καὶ ἀγγέλων εὐτυχίαν
 Ὅσω σὺ δὲν τὴν ἀλλάσσω.
Ἴσως τήκομαι μὴ ἔχων σὲ ἐγγύ. μου ἀενάω;
 Πλὴν ἀρκεῖ ἡμέρα μία
Εἰς Ἡλύσσεια νὰ τρέψῃ τῆς καρδίας μου τὸ χίος,
 Μία λέξι; σου γλυκεῖα.
Ἄγγελέ μου, νὰ λιτρεύω δὲν ἐγνωρίζον τελείως
 Πρὶν εἰς τ' ὄμμα μου φανῆς.
Ἀλλὰ ἤδη εἰς λιτρείαν πᾶς ἐτράπη μου ὁ βίος
 Ὅτε σὺ μὲ τυραννεῖς.
Ἐρχου πάντοτε ἐγγύς μου· βλέπε με μὲ τὸ γλυκὺ σου
 Τὸ ὑπο,ελῶν σου ὄμμα.
Κ' ἐνῶ ἔτι μετ' ἀγγέλων συμπετοῦν οἱ στοχασμοὶ μου
 Λάλει, λάλει μοι ἀκόμα.

Π. ΜΑΤΑΡΑΓΚΑΣ.

ΑΠΛΟΥΝ ΕΡΩΤΙΚΟΝ ΙΣΤΟΡΙΗΜΑ.

(Συνέχεια ἐξ ἑφύλλον 1. 2 καὶ 3.)

Ὁ ἴσχατος ἀσπασμός.

Ἄδύνατον νὰ παραστήσῃ τις τὴν προξενηθεῖσαν εἰς τὸ

πρεσβυτέριον λύπην, ὅτε ἡ κυρία Ράμβέρτη ὠδήγησεν ἐκ εἰ τὴν Μαρίαν, λευκὴν ὡς σάβανον. Ὁ γέρον Μαρίνο, ἐκάλυψε τὴν θυγατέρα του διὰ φιλημάτων, καλῶν αὐτὴν διὰ τῶν γλυκυτέρων ὀνομάτων. Ἄλλιά ματαίως· ἡ Μαρία ἦτο πρᾶφρων, παρᾶφρων ἐξ ἔρωτος, ἐξ ἀφοσιώσεως, ἐξ οὐδύνης. Ὁ ὠραῖός της κύων, ἠκολούθει αὐτὴν πανταχοῦ· πιστὸς φίλος, κατέστη ἥδη ἄγρυπνος φύλαξ· ἐθάύρει, ὅτι τὸ πνευματῶδες ζῶον, ἠνόησε ὅτι ἡ δυστυχὴς κόρη, στερηθεῖσα τοῦ λογικοῦ, δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ ὀδηγῆται ἀφ' ἐχυτῆς.

Ἡρέσκετο νὰ κοσμή τὴν ὠραίαν καὶ ξανθὴν αὐτῆς κόμην διὰ στέμματος· ἐξ ἐρείκης, ἐπειδὴ ἀκτίς τις ἀναμνήσεως εἰσδύουσα εἰς τὴν ἐσθεσιμένην αὐτῆς· διάνοιαν, ἀνεμίμνησκεν αὐτῆς ὅτι ποτὲ ὁ Γαβριὴλ τῆς εἶχε δώσει τι ὅμοιον.

Ὁ ἀγαθὸς ἐργμέριος δὲν τὴν ἐγκατέλιπε πλέον· τὴν παρηκολούθει εἰς τὰς ἐν μέτω τῶν δασῶν καὶ χέρτων ἐκδρομας της. Πολλάκις ἡ Μαρία ἤρχετο μέχρι τοῦ ναῖσκου, ὅπου διὰ τελευταίαν φορὰν εἶδε τὸν φίλον της· ἐγονάτιζεν ἐπὶ τῶν τετριμμένων βαθμίδων καὶ ἐδέετο. Ἡ μορφή της εἶχε λάθει χρῶμα λευκὸν ὡς τὸ μάρμαρον, ἡ μακρὰ της κόμη ἔπιπτεν ἀτάκτως ἐπὶ τῶν ὤμων της, εἰς οὓς ἐχρησίμευσεν ἀντὶ πέλπου.

Ἡ κυρία Ράμβέρτη καθεκάστην ἤρχετο νὰ βλέπῃ τὴν Μαρίαν· ἐμερίμνα περὶ αὐτῆς, καὶ τῆς ἀπέτεινε τρυφερὰς λέξεις· ἐζήτει τὴν συγγνώμην της, ὡς νὰ ἠδύνατο νὰ τὴν ἐνοήσῃ· ὠμίλει μετ' αὐτῆς περὶ τοῦ Γαβριὴλ, καὶ μετ' αὐτῆς συνέκλαιε. Ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐστερήθη τοῦ υἱοῦ της, μετεβλήθη ὁ χαρακτὴρ τῆς γυναικὸς ταύτης, κατέστη εὐμενὴς· οἱ ὑπηρέται της συνειθισμένοι νὰ τρέμωσιν εἰς τὴν φωνὴν της, δὲν ἠνόουν ποσῶς τὴν τοσοῦτον αἰφνιδίαν καὶ βαθίαν μεταβολὴν. Ἐφρόνει δὲ αὕτη ὅτι ὁ θεὸς τὴν εἶχε τιμωρήσει σκληρότατα, ὅτι ἡ τιμωρία του ἦν δικαία, καὶ προσήνεγκεν αὐτῷ τὴν θλίψιν της πρὸς ἐξιλασμὸν τῶν ἀμαρτημάτων της. Ὁ Κ. Μορίνος βλέπων τὴν Μαρίαν ἀπωλέσταν διὰ παντὸς τὸ λογικὸν

αὐτῆς, ἠσθάνθη λύπην ὀλεθρίαν εἰς τὴν ἤδη ἀσθενῆ καὶ ἀσταθῆ ὑγείαν του· ὁ δυστυχῆς γέρον καταλήφθη ὑπὸ πυρετοῦ, καὶ μετὰ τινὰς ἡμέρας ἐτελεύτησεν.

Ὁ ἐφημέριος ὠδήγησε τὴν Μαρίαν εἰς τὸ προκηράλαιον τοῦ πατρὸς της, ἵνα λάβῃ τὴν ἐσχάτην του εὐλογίαν. Αὕτη μὴ ἔχουσα συνειδησὶν τῶν πράξεών της, ἐγονυπέτησεν ὑπὸ τὴν τρέμουσαν χεῖρα τοῦ γέροντος, ὅστις τὴν ἠλόγησε λέγων πρὸς αὐτήν.

— Ὑγίαινε, κόρη μου, ὑπάγω νὰ ἐπανεύρω τὴν ψυχὴν σου, ἥτις εὐρίσκεται εἰς τὸν οὐρανόν. Ἐπὶ τῆς γῆς μόνον τὸ σῶμά σου ἀφίνω. Ἔσο εὐλογημένη.— Ἀγαθὲ ἐρημέριε, προσέθηκέν, ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν σεβάσμιον ἱερέα· ἀναθέτω τὸ τέκνον μου εἰς τὴν εὐσεβῆ καὶ ἀγαθὴν ὑμῶν εὐσπλαγγίαν· μὴ τὸ ἐγκαταλείψετε ποτέ.

— Φίλε μου, εἶπεν ὁ Ἐρημέριος, ἔσο βέβαιος ὅτι ἡ Μαρία θίλει εὖρει ἐν τῇ τρυφερότητί μου δεύτερον πατέρα, ἄλλον προστάτην· ἢ ἐπαγρυπνῶ ἐπ' αὐτῆς, ὡς περὶ ἱερᾶς παρακαταθήκης, δοθείσης μοι παρὰ τοῦ Θεοῦ.

— Σ' εὐγνωμονῶ, εἶπεν ὁ γέρον συγκεντρῶν ὅλην αὐτοῦ τὴν ὑπαρξιν εἰς ταύτην μόνην τὴν λέξιν· ἔπειτα, ἔλκων τὴν Μαρίαν πρὸς τὸ στήθος του, ἔδωκε πρὸς αὐτὴν τελευταίαν, ἐσχάτην θωπίαν, ἣν μετὰ κατηφοῦς ἐδέχθη αὕτη μειδιάματρος. Ἐφερε τὴν χεῖρα της εἰς τὴν λευκὴν κόμην τοῦ γέροντος, καὶ ἔδωσε πρὸς αὐτὸν τὸν ἀσπασμόν της λέγουσα.

— Κοιμοῦ, καλέ μου πάτερ! ὁ Θεὸς νὰ σοῦ σταίλῃ καλὰ ὄνειρα! Ἐπειτα ἤρξατο νὰ ψάλλῃ διὰ τόνου μελαγχολικοῦ.

Οἱ τρυφεροὶ καὶ λυπηροὶ αὐτῆς τόνου, εἶχον οὕτως εἰπεῖν βαυκαλίσει τὴν ἀγωνίαν τοῦ γηραιοῦ Μορίνου, ὥστε ἀπέθανεν ἄνευ ἀγωνιῶν καὶ πόνων. Μετὰ τινὰς στιγμὰς εἰσελθοῦσα ἡ Κυρ. Ῥαμβέρτη εἰς τὸν νεκρικὸν θάλαμον καταλήφθη ὑπὸ συμπαθείας εἰς τὴν θείαν τοῦ νεκροῦ γέροντος καὶ τῆς παράφρο-

νος κόρης. Τὰ δύο ταῦτα θύματα, τὸ μὲν ἔτοιμον νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν τάφον, τὸ ἕτερον τεθλαμμένον ζῶν, δὲν ἦσαν εὐγλωττος τρομερὰ κατηγορία κατὰ τῆς ἀναισθησίας τῆς;

‘Ο ἑρμηρίου· καὶ ἡ Κυρ. ‘Ραμβέρτη διήλθον τὴν νύκτα εἰς κατκνυκτικὰς δεήσεις· οὐδὲν ἐτάρασσε τὴν σιωπὴν τοῦ πενήμου τούτου θηλάμου, ἢ ὁ θόρυβος τοῦ ἀνέμου, ὅστις διήρχετο θρηνώδης διὰ τοῦ πρεσβυτερίου. Ἡ Μαρία ἔψαλλε πάντοτε.

Τὴν ἐπαύριον ὠδήγησαν εἰς τὸ κοιμητήριον τὸ λεῖψανον τοῦ γέροντος. Ἡ Μαρία τὸν ἐζήτησεν ἐπὶ πολὺν χρόνον εἰς τὴν οἰκίαν καὶ τὴν ἐξοχήν· ὁ κύων τῆς τὴν ὠδήγει συχνὰ ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ πατρὸς τῆς, καὶ ἐκεῖ ἔξυε τὴν γῆν κλαίων καὶ ὀλολύζων.

‘Ο Φόβ.

Ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ υἱοῦ τῆς, ἀναχωρήσεως μυστηριώδους καὶ αἰρηνιδίχης, ἦν αὐτὴ καιρὴν οὔτε δύναμιν εἶχε νὰ ἐμποδίσῃ, ἢ Κυρία ‘Ραμβέρτη εἶχε πολὺ μεταβλήθῃ καὶ φυσικῶς καὶ ἠθικῶς. Τὸ ὑψηλὸν τῆς ἀνάστημα ἐκυρτώθη, ἢ μέλαινα κόμη τῆς ἐλευκάνθη· πικραὶ ρυτίδες κυλάκιζον τὸ μέτωπον καὶ τὰς ὠχρὰς περὶ τῆς. Γλυκεῖα, μελαγχολικὴ καὶ προσηγῆς πρὸς πάντας, ἐφαίνετο θέλουσα ν’ ἀποτίσῃ τὴν παρελθοῦσαν αὐτῆς τραχύτητα, καὶ τὰ σφάλματα διὰ τῆς ταπεινότητος καὶ ἐπιεικείας· ὑπέβαλλεν ἑαυτὴν ὑπὸ τὴν χριστιανικὴν διεύθυνσιν τοῦ ἑρμηρίου, καὶ ἔλαβε τὴν ἄρεσιν. Ἡ Μαρία κατέστη δ’ αὐτὴν κόρη τρυφερὰ, προσφιλεῖς, λατρουμένη, τὴν ἠγάπα διὰ τὰς τόσας ἀδικίας καὶ δυστυχίας, τὰς ὁποίας τῇ ἐπροξένησεν.

Ἐν τῷ μέσῳ εἰρηνικῆς καὶ ἡσύχου νυκτὸς ἠκούσθησαν κρούσματα εἰς τὴν θύραν τοῦ πρεσβυτερίου. Ὁ ἑρμηρίου· ἠγέρθη πάραυτα, καὶ ἐνῶ ἡ ὑπηρέτριά του ὑπῆγε νὰ ἀνοίξῃ, ἵνα ἐρωτήσῃ τί ἐζήτηουν, ὁ ἀγαθὸς ἱερεὺς ἐνεδύθη πάραυτα.

Ὁ κρούων ἦτο χωρικός, ὅστις φθάνων ἐκ γειτονικοῦ τινος χωριδίου ἤρχετο νὰ παρακλήσῃ τὸν ἑρμηρίου νὰ ἔλθῃ πρὸς

τινα ἀποθνήσκοντα, ὅστις εἶχεν ἀνάγκην τῆς συνδρομῆς του. Πάραυτα ὁ Κ. Βερνάνδος ἠτοιμάσθη πρὸς παρακολούθησίν του, καὶ συστήσας προηγουμένως τὴν ἀγαπητὴν του Μαρίαν εἰς τὴν φροντίδα τῆς οἰκονόμου του, ἀνιχώρησεν. — Ἡ αὐγὴ ἤρξατο νὰ λευκαίνῃ τὸν Οὐρανόν· καὶ ὁ ἥλιος ἐχρύσου διὰ τῶν ἀκτίνων του, τὴν ὑψηλὴν κορυφὴν τῶν δένδρων καὶ βράχων· ἡ Μαρία ἠγέρθη ὠραία καὶ ἀκτινοβόλος· ἐνεδύθη αἰσθητὰ λευκὴν, ἦν περιέτριγγε κυανῇ ζώνῃ, καὶ διευθέτησε τὴν μετὰξινον αὐτῆς κόμην μετὰ τέχνης καὶ συμμετρίας, ἔπειτα καταβάσα εἰς τὸν κῆπον, ἐπλεξε δέσμην ἐκ βόδων καὶ ἰάσμων. Ὁ Φῶξ ἠκολούθει πάντα τὰ κινήματά της καὶ ἐφαίνετο προμειδιῶν πρὸς τὴν ὠραίαν του κυρίαν.

Ἡ γηραιά οἰκονόμος, ἥτις ἐγνώριζεν ὅτι ἡ Μαρία εὕρισκετο ἐν τῷ κῆπῳ, ἐνησχολεῖτο ἄνευ δυσπιστίας· εἰς τὴν συνθήκην εὐτρέπισιν τῆς οἰκίας, γινώσκουσα καλῶς, ὅτι ἡ νεῦνις δὲν δύναται νὰ ἐξέλθῃ, εἰὰν πρότερον δὲν διαβῇ πρὸ αὐτῆς. Ἐν τούτοις ἡ Μαρία, ἀφοῦ πολλάκις περιῆλθε τοὺς διαδρόμους, ἔφθασεν εἰς μικρὰ τινὰ θύραν ἐκβάλλουσαν εἰς τὴν ἐξοχὴν, καὶ ἥτις, μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης, ἐκλείετο ἀείποτε ἐπιμελῶς· ἐξ ἐλευθρίας ὁμως λήθη· ἡ κλει· εἶχε μενεῖ εἰς τὸ κλειθρον. Ἡ Μαρία ἐστάθη· ἔπειτα ἤρξατο, ὡς συνειθίζουσιν τὰ νήπια, νὰ στρέφῃ καὶ ἐπαναστρέφῃ τὴν κλειδα. Ἡ θύρα ἀνοίγει. Ἡ Μαρία περιχαρῆς ὄρμα· εἰς τὴν πεδιάδα. Ὁ Φῶξ τὴν ἀκολουθεῖ κατὰ βῆμα, σταματῶν, ὅτε αὐτὴ ἐσταμάτα. Ἐντὸς ὀλίγου ἔφθασεν ἐπὶ τοῦ ἐγγύμου βράχου, ἐξ οὗ εἶδε τὸν Γαβριὴλ δι' ἐσχάτην φορὰν. Ἐπεριπάτησεν ἱκανὴν ὥραν ἐπὶ τῆς ἀποκρήμου κορυφῆς του, ἔπειτα ἐκάθησε παρὰ τὴν πρὸς τὸ μέρος τῆς θαλάσσης κατωφέρειαν αὐτοῦ.

Ἀκούσασα τοὺς μεμακρυμένους ἤχους τοῦ σημάντρου τοῦ χωρίου, ἡ Μαρία ἠγέρθη μετὰ ἱερᾶς κατανύξεως, ἐνσιωπηλῶς ἐκστᾶσει, καὶ γονυπετήσασα ἔστρεψε πρὸς τὸν Οὐρανόν τοὺς ὀφθαλμούς· Ὁ ἄνεμος, ταραττων ἡρέμα τὰ κύματα, παρῆγεν

ἀσθενῆ ψιθυρισμὸν· αἱ μέλισσαι ἐβόμβουν εἰς τὰς χέρσους καὶ εἰς τὰς ἀνθοσκεπεῖς· τῆς παραλίης ἄκρας. Αἰφνης ἡ Μαρία ἀνεσκίρτησεν, ἠγέρθη ἐκ νέου, ἐκλίνε τεινούσα τὴν ἀκοὴν, ὡς ἐάν φωνή τις τὴν ἐκάλει ἐκ τοῦ βάθους τῆς θαλάσσης, ἐκυψεν ὑπεράνω τῆς ἀβύσσου, καὶ περικαλυπτομένη διὰ τῆς λυτῆς μακρᾶς κόμης τῆς ὡς· διὰ μανδύου ἐβρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν κρῖζουσα διὰ τόνου ἀσθενοῦς καὶ μυστηριώδους.

— Ἴδού· ἐγὼ, φίλε· ἰδοῦ.

Τὸ κῦμα ἠνεώχθη ἀφρίζοντα δεχθῆ τὸ σῶμα τῆς Μαρίας, ἔπειτα ἐκλείσθη ἐπὶ τῆς λείας τοῦ ἀλλ' ἠεώχθη σχεδὸν παράραυτα, ἐπειδὴ ὁ Φοῦξ ἰδὼν αὐτὴν, τὴν ἔλαβεν ἐκ τοῦ φορέματος τῆς, καὶ ἔπλεε θέρραλέως ἔλκων πάντοτε πρὸς τὸ παράλιον τὴν δυστυχῆ νέαν, ἥτις οὐδὲν πλέον σημεῖον ζωῆς ἐδίδεν· Τέλος μετ' ἀνήκουστον ἀγωνίαν τὸ γεννητὸν ζῶον ἠδυνήθη νὰ φέρῃ τὸ σῶμα τῆς Μαρίας εἰς τὴν ἀκτὴν, ἐν μέτρῳ τῶν ξιφίων καὶ νυμφαίων καὶ ἔπεσεν ἐξηνητημένον πλησίον τῆς κυρίας του, βᾶλλον βαθεῖς καὶ μακροῦς ὠρυγμοῖς.

Ὁ φιλόθρωπος ἐφημέριος ἐπανερχόμενος εἰς τὸ πρεσβυτέριον, δὲν εὔρεν οὔτε τὴν Μαρίαν οὔτε τὴν γραίαν οἰκονόμον· ἡ Κ. Ραμπέρ εὔρισκετο μόνη ἐκεῖ. Αὕτη τὸν εἶπεν ὅτι εἶχε εἶχεν ἔλθει χωρὶς νὰ ἀπαντήσῃ τινά, καὶ ὅτι διέτρξε τὴν πεδιάδα, χωρὶς νὰ διακρίνῃ τὴν Μαρίαν. Ἀόριττός τις ἀνησυχία, σκληρὸν προκίσθημα κατελαβεν ἀμφοτέρους, πραγμαθῆμα ταχέως ἐπαληθεύσαν διὰ τῆς ἀρίξεως τῆς οἰκονόμου, ἥτις τρέμουσα καὶ κλαίουσα ἐδικηγήθη αὐτοῦ, ὅτι ἀπὸ τῆς πρώτης ἀνεζήτησε τὴν Μαρίαν χωρὶς ν' ἀνακλήψῃ τὰ ἔχνη τῆς. Τὸ ἄκουσμα ὑπέβρεε κεραυνοβόλον. Ὁ ἱερεὺς μὲ νεανικὰς δυνάμεις ἔβρεξεν εἰς τὴν ἐξοχὴν παρακολουθούμενος ὑπὸ τῆς Κυρίας Ραμπέρτης. Εἰσέδυταν εἰς τὰς χέρσους καὶ ἔβησαν εἰς τὸν νηπίον. Ἡ Μαρία δὲν ὑπῆρχεν. Ἡ νύξ ἐπελυθούσα νέας προσέθηκε καὶ ὀδυνηρὰς βασάνους εἰς τὰς ἀγωνίας τῶν, ἡ ἀσθενὴς φωνὴ τοῦ γέροντος καὶ ἡ τῆς Ραμπέρτης

ένωθεισαι ἐκάλουν τὴν Μαρίαν. Ἰπόκυρος καὶ παρατετα-
μένη οἰμωγὴ ἀπήντησεν εἰς τὴν πρόσκλησίν των.

— Θεέ μου! ἀνέκραξεν ὁ γέρον, βοήθησόν μας. Δυστύ-
χημά τι συνέβη εἰς τὴν Μαρίαν· ἡ φωνὴ τοῦ Φόξ μᾶς ἀπο-
κρίνεται ἐκ τοῦ ὄρους.

Καὶ παρακολουθούμενος ὑπὸ τῆς κυρίας Ραμβέρτης, ἔτρεξε
πρὸς τὸ μέρος, ἐξ οὗ ἤρχοντο οἱ ὠρυγμοὶ τοῦ κινός. Ὅσον
περισσότερον ἐπλησιάζον, τοσοῦτον αἱ κραυγαὶ καθίσταντο
εὐδιάκριτοι καὶ θρηνώδεις. Ἐβθασαν τέλος εἰς τὴν ἀκτὴν καὶ
ἀμφότεροι ἐκλονίσθησαν, ἀνακαλύπτοντες ἐν θῦμῳ. Οἱ ὀφθαλ-
μοὶ τῆς Μαρίας ἐθεώρουν τὸν Οὐρανόν· ἡ Σελήνη ἐφώτιζε
τοὺς ὠραίους χαρκκτῆρας τοῦ μαρμαρίνου προσώπου της.
Ἡ Μαρία ἐκράτει ἔτι εἰς τὰς χεῖρας της τὸ ἐξ ἀνθέων στέμ-
μα της· καὶ ὁ Φόξ κεκλιμένος πρὸς τὸ πλευρόν της, μὲ τὸν
ὀφθαλμὸν ἀνήσυχον καὶ φλογερὸν ἐστήριζε τὴν ὑγρὰν κεφα-
λὴν του ἐπὶ μιᾶς τῶν χειρῶν της.

Ὁ Ἐφημέριος καὶ ἡ Κ. Ραμβέρτη κχταληφθέντες ὑπὸ λύ-
πης καὶ τρόμου ἔκυψαν ἐπὶ τοῦ σώματος τῆς νέας, προσ-
παθοῦντες νὰ τὴν θάψωσι διὰ τῶν θωπειῶν των, ἐπιδαψι-
λεύοντες προτέτι αὐτῇ τὰ τρυφερώτερα τὰ σπαρακτικώτερα
ὀνόματα. Ἀλλ' ἦτον ἀργά, ἡ νεῆνις δὲν ἤκουε πλέον.

Ἐπιτάφιος δέησις.

Καθ' ἣν ἐσπέραν ἡ Μαρία ἀποπλανηθεῖσα ὑπὸ τῆς μανίας
εἰς τὴν αὐτοχειρίαν, ἐζήτησεν εἰς τὰ κύματα τάφον, ὁ
σκοπὸς τοῦ μικροῦ λιμένος ἀνήγγελλεν εἰς τοὺς κατοίκους
τὴν ἀφίξιν πλοίου. Ἐπιβάτης τις ὕστις εἰρίσκειτο ἐπὶ τῆς
πρώρας τοῦ πλοίου, καὶ προσήλου τὸ βλέμμα του ἐπὶ τῶν
χέρσων καὶ σπιλάδων, πηδήσας πρώτος πάντων εἰς ἀκά-
τιον ἔβησεν εἰς τὴν ἀκτὴν. Ὁ ἄνθρωπος οὗτος χθὲς ἔτι νέος

εἶλε τὰ βλέμματα πάντων διὰ τοῦ ὠχροῦ προσώπου του, τῶν μεγάλων μαύρων ὀφθαλμῶν του καὶ τῆς μακρᾶς κυματιζούσης κόμης του. Ἡ δρασίς του ἐφέρετο ἐρωτικῶς ἐπὶ τῶν ξηρῶν ἐκείνων ἀκτῶν ἢ ἐλαχίστη κίνησις τῆς ὑπὸ τῆς αὔρας ταρτασομένης χλόης; ἤγειρε γλυκὺν παλμὸν εἰς τὴν καρδίαν του.

Εὐκολοῦν ἦτο νὰ ἐνοήθη τις ὁ ἄνθρωπος οὗτος ὅπου ἔρριπτε τὰ βλέμματα γλυκείας ἀνεκάλυπτεν ἀναμνήσεις. Ἐπανεύρισκεν τὰς ἐλπίδας του, πάντα τῆς νεότητός του τὰ λατρευτὰ ἀντικείμενα. Ἀλλὰ διευθυνόμενος; μὲ βήματα βραδέα πρὸς τὸ χωρίον, οὗ τινος διωρῶντο ἐν τῆς παραλίας αἱ λευκαὶ οἰκίαι καὶ ὧν ἐξείχε τὸ πέτρινον τῆς ἐκκλησίας κωδωνοστάσιον, ὁ ξένος παρετήρησε εἰς τὴν στροφὴν διαδρόμου ἐξ αἰγυριῶν κηδείαν ἐν παρατάξει πρὸς τὸ κοιμητήριον ὀδεύουσαν. Τὸ φέρετρον ἐκαλύπτετο ὑπὸ λευκοῦ ὑφάσματος· νεάνιδες δακρυρροοῦσαι καὶ ψάλλουσαι στροφᾶς ψαλμοῦ, πρὸς ἃς ἀνεμίγνυτο ἡ θαραεῖα φωνῆ τοῦ ἱερέως συνώδευεν αὐτό. Ὁ ἀγαθὸς ἐφημέριος ἐβάδιζε μὲ τρέμον καὶ ἀβέβαιον βῆμα, παρακολουθούμενος ὑπὸ γυναικὸς πενθοποροῦσης καὶ ὑπὸ μελανοῦ πέπλου κεκαλυμμένης. Ἐκράτει δ' αὕτη μανθῆλιον ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς καὶ πνευγροῦς ἐξέβαλλε λυγμούς.

Ὁ νέος προχωρήσας, συνώδευτε μακρόθεν τὴν θλιβερὰν συνοδείαν. Ἀφοῦ ἐφθασαν εἰς τὸ κοιμητήριον, κατεβίβασαν τὴν νεκροθήκην εἰς τὸν λάκκον, καὶ τὴν ἐπεκάλυψαν διὰ χρώματος. Ἐπειτα πάντες ἐν σιωπῇ ἀπεσύρθησαν ἀφίνοντες δεομένους τὸν ἐφημέριον, τὴν Κ. Ραμβέρτην καὶ τὸν ἀγνωστον. Ἡ Κ. Ραμβέρτη, βεβουθισμένη εἰς τὴν θλίψιν τῆς, δὲν παρετήρησεν τὸν ἀπροσδόκητον συνοδόν. Ἀλλ' ὅτε ἀνήγειρε τὰ γόνατά τῆς οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ἐστράφησαν πρὸς τὸν ξένον προσηλώθησαν ἐπ' αὐτοῦ ὡς ἐν παρετήρουν πάνταςμά τι ἔπειτα αὕτη, τεταραγμένη, πνευστιῶσα, διστάζουσα

ἐξέβαλλε ὀξεῖαν κρυγὴν, ἐρρίφθη πρὸς τὸν νέον, καὶ τὸν ἐνηγκαλίσθη ἀνακράζουσα.

— ὦ! σὲ ἀναγνωρίζω· εἶσαι σύ! δὲν εἶν' ἀληθές; Τέκνον μου, υἱέ μου Γαβριήλ!

— Ναι, εἶμαι ἐγὼ, μήτηρ μου! ἐγὼ ὅστι; δὲν ἠδυνάμην νὰ ζῶ πλέον μακρὰν τῆς Μαρίας, μακρὰν σοῦ καὶ τοῦ ἀγαθοῦ καὶ σεβασμίου φίλου· ἡ δοκιμασία κατέβαλε τὸ θάρρος μου, καὶ ἰδοὺ ἐγώ.

Ἡ Κ. Ῥαμβέρτη εἰσῆγα. Τὸ πρῶτον τῆς εὐδαιμονίας τῆς κίνημα διεδέχθη πικρὰ ἀπονάρκωσις. Ἐκλίνε τὴν κεφαλὴν πρὸ τοῦ υιοῦ τῆς καὶ γονατίζουσα ἐπὶ τοῦ χεῖλους τοῦ λάκκου, ἐψιθύρισε διὰ φωνῆς ὑποκίωφου, ἀνεπαισθήτου σχεδόν.

— Οἱ ἔνοχοι ἔχουν ἀνάγκην ἀφέσεως! Γαβριήλ, τέκνον μου, συγχώρησόν με!

— Καὶ διαρραγεῖσα ὡς ἐκ τοῦ μεγίστου ἀγῶνος, ὄν ὑπέστη, ἐλειποῦμένη.

Ὁ Γαβριήλ ἐκ βάθους ψυχῆς συγκινηθεὶς, τὴν ἤγειρε καὶ βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ ἐφομερίου τὴν ἔφερε μέχρι τοῦ πρεσβυτερίου· ἔπειτα ἀφοῦ διὰ τῶν ἀλλεπαλλήλων περιποιήσεων ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ζωὴν, ὁ Γαβριήλ στραφείς πρὸς τὸν ἱερέα, εἶπεν·

— Τίς λοιπὸν ἀπέθανεν;

Ὁ Κ. Βερνάνδος εἰσώπα. Ὁ Γαβριήλ τὸν παρετήρησεν ἀνησύχως.

— Δὲν μὲ ἀκούετε; ἀνέκραξεν. Σᾶς ἐρωτῶ, τί; ὁ νεκρὸς ὄν πρὸ ὀλίγου εὐλογήσατε; Σᾶς ἐρωτῶ, τί ἠνώγει μὲ τὰς λέξεις τῆς ἐκείνας ἢ μήτηρ μου;

— Ἡ Κ. Ῥαμβέρτη ἤθελε νὰ σοῦ εἶπῃ, ὑπέλαβεν ὁ γέρον, ὅτι ἡ Μαρία δὲν σὲ ἐπερίμεινε. Σοῦ προσθέτω δὲ Γαβριήλ, ὅτι τὰ τέκνα ὡς ἡ Μαρία, ἐγκαταλείποντα τὴν γῆν γίνονται ἄγγελοι.

Ὁ δυστυχὴς νέος ἀκούσας ταῦτα, ἔφερε τὴν χεῖρα εἰς τὸ

στῆθος, ὡς ἂν τὸ προφορθὲν ὄνομα ἐπλήγωσε τὴν καρδίαν του. Συνεσταλμένος καὶ ἀκίνητος ὑπάρχων ἔρριψεν ἐπὶ τῆς Κ. Ραμβέρτης βλέμμα ὁμοιάζον πρὸς σιωπηλὴν ἀράν, καὶ εἶπεν θλίβων μετὰ συγκινήσεως τὰς χεῖρας τοῦ ἐφημερίου :

Ὁ Θεὸς ἀπαγορεύει τὸ μισεῖν καὶ συγχωρεῖ τὸ λησμονεῖν ! θὰ γίνω ἱερεύς.

Εὐρον τῶν Φόξ νεκρὸν ἐπὶ τῆς πέτρας, ἣτις ἐκάλυπτε τὴν Μαρίαν.

M.

Ἐφημερίδες καὶ Περιοδικὰ συγγράμματα τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ Ἑλλὰς καὶ τοὶ ἐντὸς στενῶν περικεκλεισμένη ἑρίων, καίτοι κάτοχος ἐνὸς μόνου περίπου ἑκατομμυρίου λαοῦ, καὶ τούτου ἔνδεους, πτωχοῦ, καὶ μόλις ἡδη μορφουμένου, τσοσούτην πρὸς πᾶν ὅ,τι μέγα καὶ εὐγενές, πρὸς πᾶν συντεῖνον εἴτε πρὸς ἄμυναν τῆς ἐλευθερίας του, εἴτε πρὸς βοήθειαν τῆς προόδου του ἐπεδείξατο καὶ ἐπιδεικνύει ἐπιμέλειαν, ὥστε σήμερον ἐκτὸς τῶν τσοσούτων ἐκπαιδευτῶν, ἅτινα διὰ τοῦ ἰδρώτος καὶ τοῦ μόχθου του διατρεῖ, καὶ εἰς ἃ περὶ τοὺς 60 χιλιάδας Ἑλληνοπαίδων μαθητεύουσι καὶ διδάσκονται, περὶ τὰς τριάκοντα σχεδὸν πολιτικὰς ἐφημερίδας κέκτηται καὶ περὶ τὰ δέκα περιοδικὰ ἐπιστημονικὰ συγγράμματα. Ποῖον κράτος τῆς Ἰταλίας, ποία πολιτεία τῆς Γερμανίας ἔχοντα τὸν μικρὸν Ἑλληνικὸν πληθυσμὸν εἰ καὶ πενταπλασίονα τούτου δύναται νὰ καυχθῆ εἰς ὁμοίαν κτῆσιν. Αἱ Ἀθηναὶ κατέστησαν ἤδη τὸ κοινὸν Πανδιδακτήριον ἡ Ἑλλὰς ἤρξατο ἤδη νὰ ἀναλαμβάνῃ τὴν ὑψηλὴν ἐκείνην περιωπὴν, ἀφ' ἧς κατεβίβασαν αὐτὴν τσοσούτων αἰῶνων καταστρεπτικὴ δουλεία, τσοσούτων διηλεκῶν παθιμάτων σειρᾶ, τσοσούτοι θρασυπόλεμοι κατακτηταί. Περὶ τὰ πενήκοντα πιστῆρια ἐντὸς μόνου τῶν Ἀθηνῶν εὐρίσκονται εἰς ἀέναον ἐνέργειαν. Καθ' ἐκάστην νέα ἀναφαίνονται συγγράμματα, καθ' ἐκάστην νέα ἀναδεικνύονται νέες !

ὅτε ἡ γραφὴ τοῦ Φαλμεραῦέρου εἰς χυλὴν καὶ ὄξος ἐμ-
 βαφείσα ἔγραψε τὰς πρὸς κατασχύνην τῶν ἀπογόνων τοῦ Θε-
 μιστοκλέους πικρὰς σελίδας, ὁ φθόνος ἐσκίρτησε καὶ ὁ ἐχθρὸς
 τῆς Ἑλλάδος δαίμων συνέκρουσεν ἐκ χαρᾶς τὰς χεῖρας! Ἀλλὰ
 τὴν ὕβριν ταύτην, τὴν κηλίδαν ταύτην, οἱ μὲν ἀγῶνες καὶ τὰ
 χυθέντα αἵματα ἀπέπλυνον κατὰ τὸ ἥμισυ, ἤδη δὲ τὰ καλλι-
 ρειθρα τῆς παιδείας νάματα, ὄλην ἀρδεύοντα τὴν Ἑλλάδα
 σχεδὸν ἐξεκάθηραν αὐτήν. Καὶ ἡ κηλὶς ἐκείνη ἀπὸ τοῦ Ἑλλη-
 νικοῦ μετώπου ἐξαλειφθεῖσα μένει εἰς τοῦ μισέλληρος τὰς σε-
 λίδας, αἰεΐδιον ἔως τῆς φήμης του στίγματος!

Σοφοὶ τῆς Ἑλλάδος, φιλοπάτριδες πολῖται, ἡμεῖς οἵτινες
 βχρέως φέροντες τὰς ξενικὰς προσβολὰς καὶ ὕβρεις, μὲ τὸ βι-
 βλίον τῆς ἱστορίας ἐζητήσατε τὴν ἀναίρεσίν των, ἠσυχεῖτε.

Ὁ Ἑλληνικὸς ὀρίζων, ὁ Ἑλληνικὸς ἥλιος ἔχουσι δυνάμιν
 τινα, δυνάμιν μοναδικήν. Εὐτυχεῖς οἱ ὑπ' αὐτοῦ γεννηθέντες!
 Μετὰ τῶν ἀκτίνων κατέρχεται ἡ εὐφροσύνη, καὶ ὑπὸ τὴν ἡρε-
 μίαν τῶν στοιχείων ἐκκολάπτονται τὰ μεγάλα καὶ ὑψηλὰ αἰ-
 σθήματα.

Ὅτε ὁ Μοῖμιος μετ' ἀνγκούστου λύσις ἐνέπρηθε τὴν
 καλλιτέχων Κόρινθον, ὁ Οὐρανὸς ἐσκυθρόπησε, καὶ μετὰ τοῦ
 καπνοῦ τῶν πεπυρακτωμένων ἀριστουργημάτων ἀνῆρχετο ἡ ἐ-
 λευθερία εἰς τὴν ὑψηλὴν ἐστίαν τῆς. Ἄπαντα δὲ τὰ ἀνθρώπινα
 χεῖλη ἀνέκραξαν τετέλεισται.

Ἄλλ' ὅτε Γρηγόριος ὁ Πατριάρχης μάρτυς τῆς ὀρθοκείας καὶ
 ἐλευθερίας ἐτραγιάζετο ὑπὲρ τῆς ἀνορθώσεως τοῦ σταυροῦ,
 τὸ σκληρὸν ἐκεῖνο τετέλεισται ἐλησιμονήθη, καὶ ἡ θαρυχηθὴς
 τῶν ὀπλων γλῶσσα ἀνεζώνησε ζήτω ἡ Ἑλλάς!

Τὰ δεινὰ, τὰ δάκρυα, αἱ θριαμβευτικαὶ δάφναι, τὸ μοναδι-
 κὸν θαῦμα τῆς νέης γενεᾶς εἶνε ἀπόδειξις τοῦ Ἑλληνικοῦ ἡ-
 μῶν αἵματος!

Ἴδου κατ' ἀλφαριθμητικὴν σειρὰν τῶν ἐρημερίδων καὶ περιο-
 δικῶν συγγραμμάτων ἡ ἀπαριθμησις.

Ἐφημερίδες ἐν Ἑλλάδι ἐκδιδόμεναι.

- 1 Ἀθηνᾶ
- 2 Αἰὼν
- 3 Ἀνατολή
- 4 Ἀνεξάρτητος
- 5 Ἀρκαδία, ἐν Τριπόλει
- 6 Ἀστὴρ τῶν Κυκλάδων, ἐν Σύρῳ
- 7 Ἀύγῃ
- 8 Βελτίωσις ἐν Τριπόλει
- 9 Διογένης
- 10 Ἑβδομάς
- 11 Ἐθνικὴ
- 12 Ἐλπίς Ἑλληνικὴ
- 13 Ἐλπίς Γαλλικὴ
- 14 Ἑλληνικὴ Σημαία
- 15 Ἐνωσις, ἐν Σύρῳ
- 16 Ἐφημερίς τῶν Φιλομαθῶν
- 17 Ἐφημερίς τῶν Κοινοβελῶν Γνώστῶν, ἐν Νευπλίῳ
- 18 Ζέφυρος
- 19 Ἥλιος
- 20 Μνηστῶρ, Γαλλιστὶ ἐκδιδόμενος
- 21 Μεσσηνία, ἐν Καλάμαις
- 22 Novellista Italiano ἢ Ἰταλικὸς Νοτολόγος Ἑλλη-
νοῖταλιστὶ ἐκδιδόμενος.
- 23 Πάτραι, ἐν Πάτραις
- 24 Συνταγματικὸς Μίνωρ, ἐν Πάτραις
- 25 Τηλέγραφος τῶν Κυκλάδων, ἐν Σύρῳ
- 26 Φίλος τῆς Ὀφθουσι, ἐν Λαμία
- 27 Φιλόπαις
- 28 Φιλόπαις Ἑλλῆν
- 29 Φιλελευθέρους
- 30 Φάμα

Περιοδικὰ συγγράμματα

- 1 Ἀσθηρῖτις
- 2 Ἀθηναῖον
- 3 Ἀπόμαχο; Στρατιωτικὸς
- 4 Ἀρχαιολογικὴ Ἐφημερίς
- 5 Ἀσκληπιὸς ἢ πρακτικὰ τοῦ Ἰατροσυνεδρίου
- 6 Γεωργικὰ ἢ περὶ Γεωργίας
- 7 Εὐαγγελικὸς κήρυξ
- 8 Θεατὴς τῆς Ἀνατολῆς (Spectateur d' orient) Γαλλιστ
- 9 Θέμις
- 10 Ἰατρικὴ Μέλισσα
- 11 Πανδώρα
- 12 Στρατιωτικὸς Ἄγγελος

Π Ο Ι Κ Ι Α Α.

Ἀφ' οὔτου ἀνέγνωσα τὸν Φακίαν ἔπαυσα πλέον νὰ γράφω τραγωδίας, καὶ τώρα μόνον κωμωδίας γράφω, ἔλεγε ποτὲ ὁ Πελισσῶτος εἰς τὴν κυρίαν Κορανσεζίν, λοιπὸν δὲν ἀνεγνώσατε τὸν Μολιέρον; τὸν ἠρώτησεν ἐκείνη.

— Ὁ Ἀρλεκίνος, δίδων εἰς Ἰταλικὴν τινὰ κωμωδίαν τύμπανα καὶ ἀσπιδιγγὰς εἰς τὰ τέκνα του, λέγει εἰς αὐτά· α διασκεδάσατε παιδιὰ μου, παίζατε, ἀλλὰ μόνον παραχτὴν μὴ κάμετε. »

— Ἰταλὸς τις ἀλχημιστὴς, ἐζήτηε ἀμοιβὴν παρὰ Λέοντος τοῦ Γ', καθότι εἶχεν ἀνακαλύψει ὡς ἔλεγε τὸν φιλοσοφικὸν λίθον. Τὶ θὰ σοῦ χρησιμεύτῃ ὁ φιλοσοφικὸς λίθος; ἠρώτησεν αὐτὸν ὁ Λέων. Νὰ κατασκευάζω χρυσόν. Λάβε λοιπὸν αὐτὸ τὸ θαλάντιον, ἀπήντησε Λέων ὁ Γ' καὶ ἔδωκεν εἰς αὐ-

τὸν βαλάντιον μέγα, κενὸν ὄμως — ἵνα θέσης ἐντὸς αὐτοῦ τὸν χρυσὸν τὸν ὅποιον θὰ κατασκευάσης.

— Τεσσάρων εἰδῶν ὑπερφάνεια ὑπάρχουσι, ἔλεγέ ποτε εἰς λόγον τοῦ τινὰ ὁ δεικτικὸς Σουίφτ· ἡ τοῦ γένους, ἡ τῶν χρημάτων, ἡ τῆς ὠραιότητος, καὶ ἡ τοῦ πνεύματος. Μόνον περὶ τῶν τριῶν πρώτων θὰ σά· λαλήσω, καθότι ὡς πρὸς τὴν τελευταίαν, νομίζω ὅτι οὐδεὶς τῶν ἀκροκτῶν μου δικαιούται νὰ ἔχη τοιαύτην ὑπερφάνειαν.

Ὅτε ἐν Γαλλίᾳ συνεδρίαζον τὰ γενικά συμβούλια (*états généraux*), ἐδημοσιεύθη εἰκονογραφία τις παριστώσα χονδρὸν τινα ἀγρονόμον περιστοιχούμενον ὑπὸ τῶν ὀρνίθων, τῶν ἀλεκτρυόνων καὶ τῶν Ἰνδιανῶν (*διηθῶν*) αὐτοῦ, φέρουσα δὲ ὑπογεγραμμένον τὸν ἑξῆς μικρὸν διάλογον·

Ἄγρονόμος. Καλὰ φίλοι μου, σὰς συνεκάλεσα ἐναυθῆ ἵνα πληροφορηθῶ διὰ τοῦ ἰδίου σας στόματος εἰς ποίου εἶδους φαγητὸν θέλετε νὰ σὰς φάγω ; *Εἷς ἀλεκτρυὼν* (ἐγείρων τὴν λοφίαν του) ἀλλὰ ἡμεῖς οὐδαμῶς ἐπιθυμοῦμεν νὰ μὰς φάγητε.

Ὁ ἀγρονόμος. Ἐξέρχεται τοῦ προκειμένου.

— Δὲν πιστεύω νὰ ὑπάρχη οὐδὲ εἰς τίμιος ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον, ἔλεγέ ποτέ τις. Εἶνε δύσκολον νὰ κρίνη τις περὶ ὅλου τοῦ κόσμου, τῷ ἀπεκρίθη ἕτερος, εὐκόλον ὄμως περὶ ἑαυτοῦ.

— Ὁ διάσημος ἄγγλος ὑποκριτὴς Γαρρίκ, ἦτο διάσημος ἐπίσης καὶ διὰ τὴν φιλοχρηματίαν αὐτοῦ· ὁ Φούτ κωμικὸς ποιητὴς τῆς Ἀγγλίας, εἶχε θέσει τὴν προτομὴν αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ γραφείου του. Εἶνε πολὺ πλησίον τῶν χρημάτων σας. παρετήρησεν αὐτῷ ὁ Ἴόντων. « Ναί, φιλε μου, ἀλλὰ δὲν

χειρας ἀπεκρίθη ὁ κωμωδοποιός.

— Ἐν ἀρχαίῳ τινί περιοδικῷ τῆς Γαλλίας, ἐπιγραφομένῳ « ἡ ἀναδρομικὴ ἐπιθεώρησις » ἀναγινώσκεται ὅτι ἐκ τῶν 68 πρώτων παραστάσεων τοῦ γάμου τοῦ Φιγάρου (κωμωδίας τοῦ Βωμαρτίλ) εἰσπραχθήσαν 346,197 φράγκα.

— Ζωγράφος τις ἐκαυχᾶτο ποτὲ εἰς τὸν Ἀπελλῆν ὅτι ἐζωγράφιζε ταχύτατα· τὸ βλέπω, φίλε μου, τῷ ἀπεκρίθη ὁ Ἀπελλῆς· εἶνε περιττὸν νὰ μοῦ τὸ εἰπῆς.

— Ὁ Βολταῖρος, λιλῶν ποτὲ μετὰ τινος φίλου του περὶ ἀσῆμου τινός τραγικοῦ ποιητοῦ τῆς ἐποχῆς του, ὃν ὑπῆρχεν ἀφθονία κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους, εἶπε καλοῦς τινὰς περὶ αὐτοῦ λόγους. « Πηράξενόν, τῷ εἶπεν ὁ φίλος του, ἐνῷ ἐκεῖνος, λέγει μυρία καθ' ἑμῶν καὶ δὲν σᾶς ἐκτιμᾷ διόλου ». « Ἴσως ἀπάτιώμεθα καὶ οἱ δύο » ἀπεκρίθη ὁ Βολταῖρος.

Α Γ Γ Ε Λ Ι Α Ι.

Ἀπέθχεν ὁ περίφημος τῆς Γαλλίας μυθιστοριογράφος Εὐγένιος Σύης. Καὶ τούτου δὲ τοῦ σοφοῦ τῆς Γαλλίας ἀνδρός προσεχῶς θέλομεν καταχωρήσει τὴν βιογραφίαν.

Πηρκαλοῦνται ὅσοι ἐκ τῶν Ἐπαρχιῶν εὐχερεστοῦνται νὰ γίνωσι συνδρομηταὶ εἰς τὸ πηρὸν σύγγραμμα σὺν τῇ ἐπιστολῇ αὐτῶν νὰ παρακαταθέτουσιν τὴν συνδρομὴν των εἰς τὸ ἀρμόδιον ταμεῖον, ἐξ οὗ θέλομεν λαμβάνει αὐτήν.

Καὶ πάντες δὲ οἱ ἐκτὸς τῆς Πρωτεύουσῆς συνδρομηταὶ ἡμῶν πηρκαλοῦνται νὰ παρακαταθέσωσι τὰς συνδρομὰς αὐτῶν εἰς τὰ κατὰ τόπους ταμεῖα ἐπιφορτισμένα πηρὰ τοῦ Γεν. Λογισταρίου εἰς τὴν εἰσπραξίν των.